

ЦЕНТЪР ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА ОТБРАНАТА И СИГУРНОСТТА

БЮЛЕТИН, ОБЗОР 2018

➤ СЪДЪРЖАНИЕ

➤ Отново за Европейска Армия	3
➤ За руско-украинския конфликт край водите на Крим	6
➤ Глобалният договор за безопасна, организирана и законна миграция и позицията на България	9
➤ Бъдещето на договора за ликвидиране на ракетите със среден и малък обseg	27
➤ Миграцията през 2018 г. – проблемите остават и дори се задълбочават	33
➤ Договорът от Аахен (22 януари 2019 година)	46

Отново за Европейска Армия

Изявление на френският президент в началото на месец ноември, отново изведе на дневен ред темата за обща европейска армия и предизвика нееднозначни реакции от двете страни на Атлантика!

* * *

Докато в Европа нямаше кой знае какви коментари (с изключение на Германия-обяснимо), то американският президент Доналд Тръмп изригна със серия от гневни постове в Туитър по отношение на френската инициатива и на Франция!

Той определи предложението на Макрон като обидно за САЩ и, дори след среща между двамата, продължи да иронизира идеята!

На 6.11. Еманюел Макрон заяви, че европейците няма да могат да се защитят без истинска европейска армия и поясни, че това се налага с оглед поведението на Русия и Китай и дори на САЩ, тъй като Европа не може да разчита само на САЩ. Макрон

защити идеята за европейска армия казвайки, че е несправедливо сигурността на Европа да се гарантира изцяло от САЩ.

Предложенията, според него, са съвместими с принципите на НАТО и предполагат по-добро и по-справедливо споделяне на военните разходи. Това означава повече европейски способности и повече отбрана като цяло.

Всъщност, зад тази идея стои разбирането за по-тясно координирана отбрана на европейските страни, отколкото за истинска наднационална военна сила. В тази област процесите, независимо от намеренията се развиват трудно. Бяха необходими 17 години след решенията за обща отбранителна политика от Ница през 2000 година, за да се стигне до решение на Европейския съвет в края на 2017 година за принципите на новия отбранителен съюз.

В изявление пред ЕП германският канцлер Ангела Меркел наблегна на разбирането, че бъдеща европейска армия не е против НАТО, че тя би била добро допълнение на НАТО и, че Европа не иска да поставя под въпрос класическите си отношения със САЩ.

В реч пред Бундестага на 17.11, френският президент отново призова за по-силна и по-суверенна Европа. Ударението беше върху необходимостта Франция и Германия да започнат нов етап в европейското изграждане, за да се предотврати затъването на света в хаос! Според него, новата отговорност на двете страни изисква създаването на инструменти за суверенитет на Европа. В речта си, той споменава по-специално необходимостта да се изгради съвместна отбрана и миграционна политика с

хармонизирана система за даване на убежище.

За пореден път лидерите на двете държави показват желание и воля да следват посоката на задълбочаваща се интеграция. Предложенията свързани с европейска армия, европейски съвет за сигурност, промяна на изискването за консенсус (там където има смисъл и договорите позволяват) и бюджет на Еврозоната, за пореден път показват, че ядрото на по-дълбоката Европа се оформя макар и в по-далечна перспектива. Дори и не всички страни-членки да са съгласни, на разположение на двете страни са инструменти, позволяващи им да реализират съответните цели!

Бившият председател на Военния комитет на НАТО генерал Харалд Куят направи опит да внесе яснота по намеренията за европейска армия. Истинска предпоставка, казва той, за създаване на истинска европейска армия би било европейско правителство с министър на отбраната, който да носи отговорност пред парламент. Към това трябва да си прибави съвместно военно командване с компетенции относно планиране на отбраната и на бойната мощ. На ЕП трябва да се отстъпят значителни национални права като бюджет и решения за военни действия. Това означава да се преодолеят редица правни препятствия, а също и национални традиции и особености.

Стъпка в посока на самоопределението на Европа би било развитие на капацитет в рамките на НАТО т.е. обвързване на

новото с вече изпитаното и това би гарантирало сигурност по време на прехода. В крайна сметка, това трябва да се разглежда като изходна точка за инициатива целяща по-големи усилия от страна на европейците и като резултат укрепване на европейския стълб на НАТО.

Съгласни или не, това е едно от малкото експертни мнения придружаващи предложенията на френско-германския тандем по въпросите на бъдещето на ЕПСО, а и на Съюза като цяло!

България и други страни подчертават, че не искат Европа на две скорости, но първата скорост вече е факт. Нещо повече – възможно е ускорение след излизането на Великобритания и след европейските избори през следващата година. Създава се убеждението, че богатите и силните са за по-дълбока интеграция и е наивно да се мисли, че останалите ще ги спрат въпреки възхода на популистите и евроскептиците! Едва ли днешният ЕС ще се върне към първообраза на общ пазар и митнически съюз!

За руско-украинския конфликт край Крим

Това е конкретен повод, но иначе причини за конфронтация между двете страни колкото искате!

На 25.11.2018 г. за пръв път след 2014 г., военни от Украйна и Руската Федерация влязоха в пряк сблъсък във водите край Кримския полуостров.

В основата стои различното тълкуване къде, след включването на Крим в състава на РФ, минава морската граница между Русия и Украйна. Това е конкретен повод, но иначе причини за конфронтация между двете страни колкото искате!

Случилото се в неделя едва ли ще бъде повод за широкомащабни военни дей-

ствия, каквито опасения демонстрират украинските власти с въведеното военно положение, но то не може да се приеме и просто като граничен инцидент, както го определи руският президент Путин. Различните интерпретации за принадлежността на Кримския полуостров водят и до различни определения на случилото се.

Тези, които все още разглеждат Крим като украинска територия, гледат на крайбрежните води като украинска територия и се позовават на договора от

2003 г. между Украйна и РФ, който определя Азовско море и Керченския проток като споделени териториални води. За тях случилото се е агресия от руска страна с необосновано използване на оръжие.

Москва обаче разглежда този въпрос като незаконно навлизане в руски териториални води и съответно, влизането на украинските кораби като нарушение на държавните граници. За тях въпрос със статута на Крим и крайбрежните води не съществува и съответно те са руска територия с ограниченията за всички останали държави.

Доколкото никъде не се появява информация, че украинската страна е информирала предварително руските власти за преминаването на военните кораби и, че е поискала разрешение за това, трябва да приемем, че такова няма. Украйна се позовава на международното

право, на свободата на корабоплаване, на договора и на правото си да изпраща своите кораби, в свои териториални води, до свои пристанища.

В крайна сметка - има нападения срещу украинските кораби, задържане и арест на екипажите и корабите. Това не е първото преминаване на украински военни кораби към техни пристанища в Азовско море, но очевидно след демонстративните проверки на търговски кораби от руска страна, Москва реши да демонстрира твърдост към намеренията на Киев да увеличи военното си присъствие там. Руските власти и военно командване са имали поредица от възможности да спрат украинските кораби преди приближаването на Керченския мост, но остава впечатлението, че е търсен този сблъсък непосредствено преди навлизането в пролива! Веднага след задържането беше образувано и дело за нарушаване на държавната граница на Русия.

За да видите видеозаписа, моля кликнете върху снимката. *Вашето устройство трябва да е свързано с интернет.*

Новата фаза в конфронтацията между двете страни е факт. Отношенията, освен от враждебна реторика, са белазани от размяна на санкции, религиозно съперничество, твърдения за нарушения на човешки права, бомбени нападения, напрежения заради предстоящи избори и сега, този директен сблъсък.

Реална война едва ли ще има, но пропаганда и политика – сигурно и то, в изобилие! И за двамата президенти сегашната ситуация дава възможности за увеличаване на личния рейтинг (особено за президента Порошенко с оглед на предстоящите избори) и за вътрешнополитически дивиденти. Дава възможности и за нови стъпки във военно отношение!

Украйна въведе 30-дневно военно положение в сила от 28.11.2018 на територията на райони, които непосредствено граничат с Русия и Молдова, включително Приднестровието, а също и по крайбрежието на Черно и Азовско море. Дали и кога Порошенко ще се възползва от ограниченията на граждански и политически права, които са пряко следствие от това - предстои да видим. Появи се информация, че на Украйна е обещана нова военна помощ от САЩ. Освен повишаване на бойната готовност на своите въоръжени сили, беше отправен призив за изпращане на военни кораби на НАТО в Черно и Азовско море.

Това би било предпоставка за сблъсък между НАТО и РФ и ескалация на напрежението в глобален план. Звучат и призови за увеличаване на санкциите срещу Русия.

Русия чрез действията си отправи послание не само към Украйна за своето разбиране за държавните граници и суверенитет в Черно и Азовско море. Предприе увеличаване на своите войски в региона и продължи милитаризирането на Кримския полуостров. Предстоящо е дислоцирането на нов четвърти дивизион от ракетната система С-400! Експертите смятат, че във вътрешнополитически план пропагандният ефект от построяването на Керченския мост не е бил достатъчен и сегашната ситуация ще бъде максимално експлоатирана в Русия!

Призивите за максимална съдържаност диалог и предприемане на стъпки за намаляване на напрежението между двете страни са напълно обосновани. Разбира се, предпоставка за това е освобождаване на корабите на украинските власти.

Необходимо е да се гарантира свободата на корабоплаване и свободния достъп през Керченския проток до Азовско море и до украинските пристанища и това се отнася не само за украинските кораби.

Глобалният договор за безопасна, организирана и законна миграция и позицията на България

На 10 и 11 декември 2018 г. в Мароко се проведе международна конференция на ниво държавни и правителствени ръководители и висши представители на международни правителствени организации, на която беше представен за подписване т.нар. „Глобален договор за безопасна, организирана и законна миграция“ на ООН. Също през декември Общото събрание на ООН гласува и „Глобален договор за бежанците“.

Приемането на двата договора се основава на голям брой международни договорености и е непосредствен резултат от изпълнението на приетата през септември 2016 г. **„Нюйоркската декларация по мигрантите и бежанците“** на ООН, която бе подкрепена от България

в лицето на тогавашния президент Росен Плевнелиев. С нея, държавите-членки на ООН поемат редица задължения, сред конкретните мерки за изпълнението на които е разработването и приемането през 2018 г. на **двата глобални договора** – **„Глобален договор за безопасна,**

организирана и законна миграция“ и „Глобален договор за бежанците“.

Тези два договора са политически обвързващи и рамкови (в глобален мащаб), което означава, че управлението на миграционните и бежанските кризи (потоците мигранти и бежанци) ще бъде осъществявано на основата на редица всеобщи ръководни принципи и подходи.

Най-общо казано, Глобалният договор за бежанците „допълва“ Конвенцията за бежанците, която е фокусирана върху правата на бежанците и задълженията на държавите спрямо тях, без обаче да се занимава с международното сътрудничество в глобален мащаб. Поради това, с Договора се определят (специфицират) задълженията на страните по разпределение на тежестите и отговорностите при бежански кризи.

В същото време, Глобалният договор за безопасна, организирана и законна миграция (ГДМ) е принципно ново явление. Той е първият документ на ниво Генерална асамблея на ООН, който се занимава с ползите и негативните страни на миграцията и отражението им върху страните. Характерното при него е, че миграцията е представена като преобладаващо „позитивен процес“, докато негативните ефекти върху държавите се определят като „предизвикателства“ с относително краткосрочен характер. Подобно на Глобалния договор за бежанците и при него основното са задълженията на страните.

Съществено е да се отбележи обединяващото двата договора виждане

- че движението на големи маси от хора (независимо дали са бежанци и мигранти) между държавите произтича от човешките права. На практика, по този начин мигрирането наред с бягството от една държава в друга или трета страна практически се приравнява към основните човешки права. Поради всичко това, те са взаимно допълващи се и отчасти – припокриващи се и могат да бъдат разглеждани като реален опит за осигуряване на преместването (миграцията) на огромни количества хора било то като бежанци, било то като мигранти.

Широко разпространени са опитите, значението на двата договора да бъде омаловажавано защото те не са правно обвързващи. Реалността е друга - подписалите ги държави, се задължават да прилагат с десетилетия определени и „форматирани“ с договорите политики. Няма никакво съмнение, че от тях ще произтекат и правно задължаващи отговорности – по линия на последващи правно обвързващи договорености и по линия на регионалните организации, каквито са ЕС, СЕ и ОССЕ. По отношение на „само политическата обвързаност“ и на двата договора са показателни думите на Фолкер Тюрк, помощник Върховния комисар на ООН по бежанците по въпросите на защитата на бежанците: „Генералната асамблея на ООН ще приеме Глобалния договор, това са нашите очаквания, и веднъж след като това е направено, той ще демонстрира много силно политическо задължение на всички 193 държави-членки да го изпълняват, въпреки че той не е правно

обвързващ. В днешния свят, често така се

прави мултилатерализма.“.

Резюме на изводите от анализа на ГДМ и изводи за позицията на България

1. При разглеждането на Глобалния договор¹ за безопасна, организирана и законна миграция (ГДМ), в настоящата разработка е отчетен факта, че неговите положения са взаимно обвързани и влияещи си, което усилва значението им и оказва съществено влияние върху цялостни му характер, значимост и качество.

Анализът показва, че независимо от очевидно „добрите намерения“ на ангажираните с неговото създаване, ГДМ има **редица съществени недостатъци и положения, които могат да имат негативни последици за присъединилите се към него страни**. По-

важните от тях са групирани в три раздела: общи положения; цели, задължения на страните и мерки на ГДМ и изпълнение и преглед на ГДМ.

Те са изведени в рамките на анализ на съдържанието на Договора, с отчитане на вариантите на връзките между отделните му положения, а също и на взаимодействието между тях, което в най-общия случай играе подсилваща роля. По-голяма част от резултатите са показани на три отделни схеми², към които са дадени някои коментари.

Към разработката е включено и „Кратко референтно съдържание на ГДМ“³.

2. Общи изводи по Глобалния договор за безопасна, организирана и законна миграция:

- В ГДМ няма включени под някаква форма определения на използваните в него термини (понятиен апарат на договора). В рамките на ООН няма единно общоприети определения (дефиниции) на по-голяма част от тези термини, включително и на самия предмет на Договора – миграцията и мигрантите. Това само по себе си до голяма степен обезсмисля целия ГДМ и

прави текстовете му „по-подходящи“ за документ от много по-ниско ниво – например, декларация за намерения на страните.

- Липсата на понятиен апарат води до позоваването на „широко разпространени разбирания“ на отделни термини, което е причина за вътрешни противоречия между отделни текстове на

¹ В някои публикации, думата „compact“ е преведена като „пакт“.

² На схемите динамичните връзки показват причинно-следствени връзки, а асоциативните – взаимно усилващо се влияние и допълване. В син цвят обобщено са представени отделни части от

ГДМ и връзките между тях, в оранжев цвят – предполагащи негативни последици, а в червен – тези, които са с негативен ефект и/или последици от тях.

³ Вашето устройство трябва да е свързано с интернет.

ГДМ и възможността за различното им тълкуване.

- Основният инструмент на Договора е международното право в областта на човешките права, което само по себе си инкорпорира редица споразумения, договори и конвенции, които се прилагат по различен начин и обем от 193-те страни-членки на ООН. Например, страните от ЕС прилагат Европейската конвенция по човешките права, от която произтичат правно обвързващи задължения, докато в същото време Универсалната декларация за човешките права е приета от Генералната асамблея на ООН и няма правно обвързващ характер. Подобна е ситуацията и с повечето други договорености по човешкото право – например, страните по Международната конвенция за премахване на всички форми на расова дискриминация е подписана от 88, но е ратифицирана едва от 27 страни; Конвенцията срещу мъченията на ООН е подписана едва от 83 страни, като е ратифицирана само от 20 от тях. Всичко това означава, че страните по ГДМ няма да имат еднозначно тълкуване и съответно – прилагане на положенията му.
- В ГДМ няма предвиден механизъм за оттегляне на подписалите го страни от него.
- ГДМ не е правно обвързващ, но той формира правна рамка, която неминуемо ще доведе до правно обвързващи последващи действия (документи), а също и до нови, разширени тълкувания на съществуващи норми в

международното право, особено в областта на човешките права.

- Като цяло, положенията в ГДМ дават възможност да се спекулира (твърди), че той е насочен към предизвикване, стимулиране и узаконяване на масова международна миграция – своеобразно глобално планово разместване и преселване на милиони хора.
- С ГДМ правата на мигрантите и задълженията на държавите към тях се изравняват с тези, които касаят бежанците, което на практика издига нивото на миграцията до основно човешко право, независимо от факта, че никъде в Договора това не е изрично упоменато.
- ГДМ е израз на политиката „Pro Poor“ и основни негови бенефициенти ще бъдат малко развитите и развиващите се страни.
- В Договора не са засегнати (неглижират се) негативните ефекти от масовата миграция – особено в транзитни и крайни страни, като в същото време априори се приема, че масовата миграция е положително явление.
- Изпълнението на ГДМ реално ще доведе до отказ от националния суверенитет в някои направления – например, по защитата на границите, в сферата на социалното осигуряване и др.
- ГДМ създава значителни предпоставки за повишаване на рисковете и заплахите за националната сигурност на много от държавите, основно на транзитните и страните-крайни дестинации – например по отношение на тероризма,

организираната престъпност, националният интегритет и др.

- ГДМ ще доведе до опити за налагане в много от страните на транзит и крайни дестинации, които са с по-развита демокрация на чужди, изостанали културни и обществени отношения, което реално ще има крайно негативен ефект върху отношенията граждани – държава, ще фрагментира нациите и наруши техният интегритет и общества до степен на противопоставяне на едни техни сегменти на други. Поради това, ГДМ няма да постигне официално обявените търсени резултати, а ефектът от него в много от страните ще бъде негативен.

- В ГДМ се забелязва тенденцията, решаването на проблемите, свързани с нелегалната миграция да става по пътя на нейното реално узаконяване.

- За изпълнението на ГДМ ще са необходими допълнителни огромни материални, финансови и човешки ресурси – както от страните по Договора, така и от международните организации. Тези ресурси при сега съществуващите схеми на финансиране и оказване на помощи ще бъдат основно за сметка на по-развитите страни. Съмнително е, че при съвременното състояние и ситуация на световната икономика те ще могат (или пожелаят) да си ги позволят.

- Предвижданото в ГДМ влагане на големи средства за смекчаването на причините, предизвикващи миграцията

няма да постигне искания ефект.

Десетилетията на провеждане на подобна политика доказват, че колкото повече пари се влагат, толкова по-голяма е международната миграция от по-малко развитите страни към тези с по-висок стандарт на живот. Тук особено място заема практиката, по хуманитарни съображения, помощи (включително финансови) да се предоставят на страни посредством правителства и власти, които с реалната си политика предизвикват миграция.

- Прилагането на много от включените в ГДМ 187 конкретни мерки реално ще доведат до налагането на ограничения на свободата на мнението, достъпа до и разпространяването на информация, а също и свободата на словото и медиите, въпреки че в Договора се твърди точно обратното. Това ще става например, чрез натиск от страна на държавата, реална цензура, криминализиране на изразяването на мнения срещу миграцията и др. Причината е в самото разбиране за съдържанието на тези свободи – с ГДМ се защитава доста спорното виждане, че тези свободи „не покриват“ противопоставянето по какъвто и да било начин на масовата международна миграция, а всички факти, новини, коментари и други, които оспорват положителните ефекти от нея са неверни, създаващи неправилни представи, израз на ксенофобия, омраза, ненавист, расизъм и т.н.

3. Изводи за позицията на Република България

Основният извод от анализа на положенията на Договора е, че **Република България не трябва да става страна по ГДМ**. В случая, изразяването на несъгласие (резерви) по отделни негови текстове няма да има ефект.

Основните причини за такава позиция са:

- Договорът не отговаря националните цели, интереси и приоритети на България.
- Подписването му ще ограничи опциите на българската държава за провеждане на политика в рамките на международните организации (включително ЕС, СЕ, ОССЕ и ООН), която в по-голяма степен да отразява националните ни цели, интереси и приоритети. Това е особено важно, като се имат в предвид досегашните действия на Европейската комисия (а и други евроинституции) във връзка с ГДМ. Още през март ЕК е поискала от Съвета на ЕС пълномощия да приеме от името на Съюза Договора въз основа на първоначалния му проект (т.нар. „проект О“). В последствие, ЕК изрази твърдата си подкрепа за ГДМ и нейни представители потвърдиха тази подкрепа и намеренията на Комисията да продължава изпълнението на ГДМ. Например, в изказване в Европейския парламент на 14 ноември 2018 г. еврокомисарят по хуманитарната помощ и управлението на кризи Христос Стилианидес от името на вицепрезидента на ЕК и висш представител на Съюза по външната политика и политиката за сигурност Федерика Могерини заяви, че

„съжаляваме за решението на някои държави-членки на ЕС да не подкрепят Глобалния договор по миграцията. Това е тяхно национално решение, което не засяга Комисията“ и че „Комисията ще продължава нашата работа за да подобри управлението на миграцията в световен мащаб“. Подобно отношение на ЕК (предвид нейните правомощия) към решенията на страни-членки и заявяването, че ЕК ще води самостоятелна политика и ще действа независимо и въпреки страни-членки е доста спорно и обезпокоително и българската държава ще се нуждае от по-широки възможности да може да защитава националните интереси в и чрез ЕС, без да бъде предварително обвързана в политически план.

- ГДМ създава предпоставки за увеличаване на рисковете и заплахите за националната сигурност пряко – по отношение на тези, свързани с тероризъм и организирана престъпност и косвено в социален, икономически и политически план, включително и чрез застрашаване на единството и сплотеността на нацията и нейния интегритет.

- Прилагането на ГДМ ще представлява допълнително бремене за икономиката и финансите на България поради необходимите материални, финансови и човешки ресурси, които (както практиката с бежанците вече е доказала) не могат да бъдат компенсирани изцяло с външна помощ. Към това следва да се добави и негативното влияние на намаляването на възможностите на ЕС да влага средства

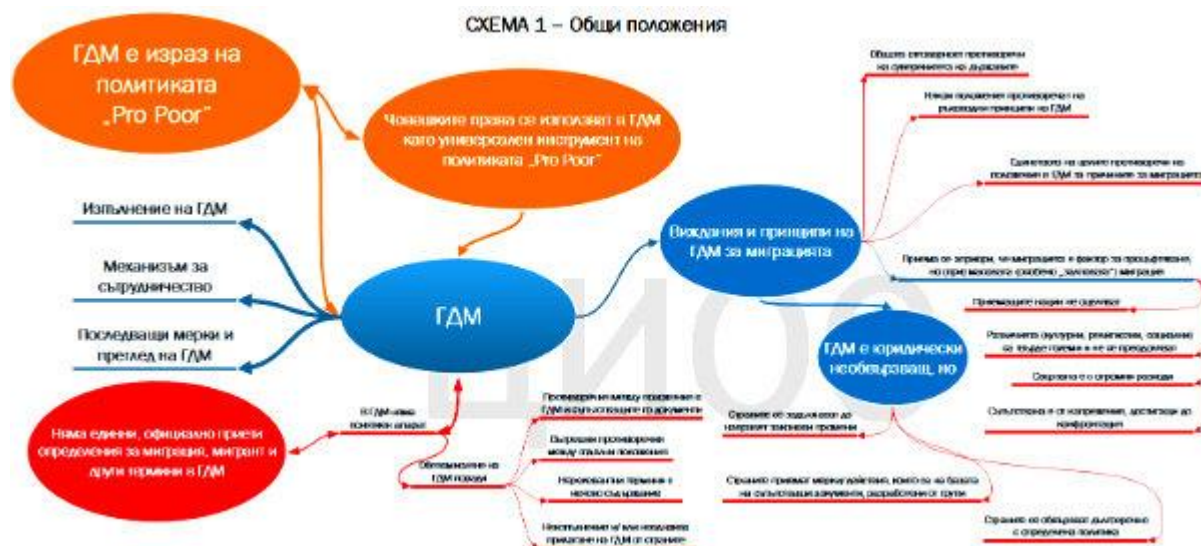

непосредствено за издигане на благосъстоянието на гражданите на страните-членки поради по-големите разходи, които ще бъдат необходими за изпълнението на ГДМ.

- Ще обвърже страната (държавата) с политика, която ще наложи значителни промени в нормативната база (вкл. законите).

Освен това, анализът на ГДМ показва **някои слабости в политиката и действията на българското правителство** във връзка с него (а и с Глобалния договор за бежанците). Доколкото такива договори са от изключителен интерес за българските граждани, би било много по-

правилно, МВНР да публикува предварително подобни договори и да се търси консенсус по тях. По отношение на ГДМ би следвало да се прецизира и ролята на Народното събрание, защото по своите основни показатели и съдържание, ГДМ независимо, че е политически обвързващ, по смисъла на Конституцията и Закона за международните договори реално попада в обхвата подлежащи на ратификация от НС договори и цялостната работа по участието на България в подготовката на подобни договори следва да става под крайния контрол на НС.

Кликнете върху схемата за да я видите в по-голям размер.
(Вашето устройство трябва да е свързано с интернет.)

Общи положения

- От политическа гледна точка, ГДМ е пряк израз на политиките „Pro Poor“ („В полза на бедния“), което намира пряко отражения в повечето от текстовете му. Като основен инструмент за постигането на тези политики в ГДМ е заложено хуманитарното право и по-точно – **международното право по правата на човека** (човешките права). Реално обаче, става въпрос за доста голям обем от научни (теоретични) и практически подходи (по отношение на „Pro Poor“), а също и за голям брой международни правни договорености (глобални, регионални, субрегионални) по човешките права (ЧП). Не всички държави-членки на ООН имат еднакви виждания по отношение на политиките, по разбирането и най-вече по прилагането на международното право по ЧП. Тези разлики по естествен път се пренасят и върху ГДМ и правят доста съмнително неговото „еднакво и равно“ изпълнение от всички присъединили се към него държави.

- В общественения дебат по ГДМ често се дискутира, дали с ГДМ се приема, че „миграцията е основно човешко право“. **Заложените в ГДМ положения на практика „изравняват“ задълженията на страните към мигрантите с тези, които те**

имат по отношение на дефинираните с международното право към бежанците.

Това означава, че колкото бягството от война, насилие, преследвания и др. е „основно човешко право“, то миграцията реално придобива същия „статут“, независимо, че това никъде не е изрично упоменато в ГДМ. Показателни в това отношение са положенията в Договора за причините за миграцията, а също и такива в някои от съпътстващите го документи и процеси¹. По отношение на международната миграция, по-скоро **въпросът е, дали „правото на по-добър живот е основно човешко право“, особено когато с осигуряването на прилагането на такова „право“ под формата на задължения се натоварват други хора**, човешките права на които се ограничават или са с по-малък приоритет за държавата² - в полза на правата на мигрантите.

- Основна слабост на ГДМ е **липсата на понятиен апарат („речник на използваните термини“)**, наличието на какъвто е задължително поради следните причини:

- Няма (включително и в рамките на ООН) **единно, официално прието определение за „мигранти“ и**

¹ Такива са например „Мигрантите в страните, преживяващи кризи“; документи на Международната организация на труда; Принципи и ръководни указания, допълнени с практическите препоръки за защита на правата на човека на мигрантите в уязвимо положение, разработени от Групата по проблемите на глобалната миграция; ръководните положения по правата на човека на междудържавните граници,

разработени от Службата на Върховния комисар на ООН по правата на човека; ръководните принципи и препоръките в съставеното от Групата по проблемите на глобалната миграция пособие „Насочване на миграцията в планирането на развитието – наръчник за политики и практики“ и др.

² Така наречената „позитивна дискриминация“ (в САЩ) или „позитивно действие“ (в ЕС).

„миграция“.

➤ Поради липсата на общоприето определение за миграция и мигрант/и, практически се обезсмислят и редица други термини, широко използвани в ГДМ. Такива са „незаконно вкарани мигранти“, „нелегална миграция“, „нелегален“ миграционен статут или мигрант, „нередовен“ мигрант и др.

➤ Подобна е и ситуацията с редица други термини, за които няма общоприети дефиниции, например „ненавист“, „ксенофобия“, „нетолерантност“, „стигматизиране“, „лошо управление“, „съответните субекти“ и др.

Липсата на понятиен апарат до голяма степен обезсмисля ГДМ, дори и само поради това, че именно „миграцията“ е предмет на самия Договор. Това се отразява и на положенията в самия ГДМ и на съотнасянето му към съпътстващите го документи и процеси, включително и такива, които са включени в Договора като „ръководни“ в отделни мерки за изпълнение на поставените цели. Например, в разработения от Групата по глобалната миграция „Насочване на миграцията в планирането на развитието – наръчник за политици и практики“ е използвана препоръката на ООН от 1998 г., като мигрант да бъде определено „всяко лице, което променя неговата или нейната страна на обикновено пребиваване“ и Групата заявява, че международната миграция включва хората, напускащи страните си като икономически мигранти, бежанците и членовете на семействата на мигрантите. В същото време, в Преамбюла на ГДМ се

казва, че бежанците и мигрантите са две отделни групи, а в Доклада по миграцията за 2018 г. на

Международната организация по миграцията се споменава, че „няма универсално приета дефиниция за миграция или мигрант, обаче има няколко дефиниции, които са широко приети...“.

При тази ситуация, изключително проблематични и неприемливи стават и някои от положенията в ГДМ по отделни конкретни мерки, които присъединилите се страни трябва да изпълняват за постигането на заложените в него цели, особено такива, налагащи промени и/или допълнения в националната нормативна и поднормативна база.

• ГДМ е правно (юридически) необвързващ документ, но

присъединяването към него обвързва дадената страна с провеждането на политика в полза на масовата миграция, което неминуемо ще доведе до:

➤ Промени в нормативната уредба, включително законите.

➤ При формирането на държавната политика ще се приемат за ръководни принципите в документи, разработени от отделни органи и групи на ООН и/или други организации, които не са били приети (а вероятно и съгласувани) от всички държави-членки.

➤ Правното обвързване на ГДМ (или на отделни негови положения) може да бъде наложено чрез решения и действия на регионални организации (например –

ЕС, ОССЕ, СЕ) и техните институции¹.

➤ С ГДМ се установява правна рамка, която ще бъде използвана при интерпретирането на националните и международните закони, касаещи миграцията и бежанците.

Следва да се отчита и факта, че **в ГДМ няма положения, които да регламентират оттеглянето (денонсирането) му от държава**, която е страна по него.

- **ГДМ се занимава преди всичко (изключително) с международната миграция, а не с вътрешната миграция**, размерите на която (а съответно – последствията от която) в глобален мащаб са много по-големи.
- **Решението за емигриране винаги е индивидуално (лично) или семейно решение**, независимо от причините, поради които е взето, като мигрантите сами преценяват последствията от него. **С ГДМ отговорността за решаването на последствията от едно такова лично (или семейно) решение се прехвърлят върху държави, включително и най-вече извън съответните страни на произход, които се задължават да наложат бремето на това решаване на собствените си граждани.**
- **В ГДМ априори се приема, че международната миграция**, която съпровожда човечеството през цялата му история **е „един от факторите за процъфтяване**, разпространение на нови идеи и устойчиво развитие в нашия

глобализиран свят и това положително влияние може да се оптимизира по пътя на усъвършенстване на процесите на регулиране на миграцията“. Това глобално мислене и подход negliжират някои исторически истини, валидни при по-масова (особено ако е в относително кратки срокове) миграция – народите на страните–крайни дестинации обикновено не са оцелявали и на практика се е стигало до подмяна на населението, масовата миграция обикновено е била съпроводена от войни/конфликти и сблъсъци. На съвременния етап ситуацията не е много по-различна.

Опитът от последните години показва, че масовата миграция е насочена преди всичко от по-бедните/изостанали към по-развитите страни, където стандартът на живот е по-висок. Реално, страните–крайни дестинации са в Европа и Северна Америка. Поради редица причини, по-важните от които са огромните културни, религиозни и социални различия (до степен, че не могат да бъдат бързо – в рамките на 2, дори и 3 поколения) между мнозинството от мигрантите и приемащите ги общества, масовата миграция е съпътствана с огромни разходи (за приемащите и транзитните държави) и напрежение, често нарастващо до степен на противопоставяне. Към това, следва да бъдат добавени и засилването на заплахата от тероризъм и повишаването на престъпността, която в отделни страни и райони може да бъде оприличена на

¹ Например, Европейският съд по правата на човека.

„битов тероризъм“.

- Във вижданията и принципите на ГДМ също има доста неизяснени моменти и текстове, които могат да бъдат разглеждани като противоречиви или най-малкото за създаващи предпоставки за нееднозначни тълкувания.

- ГДМ ще доведе реално до **доброволно ограничаване на националния суверенитет**, което е заложено още в положенията по общите отговорности и единството на целите на ГДМ.

- Договорът постановява, че **за неговото изпълнение се привлича цялото общество**, като в процесите по „регулиране“ на миграцията се включват самите мигранти/диаспорите и техните организации (включително религиозните), местните жители, гражданското общество¹, научните среди, частния сектор, парламента, профсъюзите, националните правозащитни институции, медиите и други субекти.

- ГДМ приема, че основните „източници“ на миграция са малко развитите и развиващите се страни, но никъде в Договора не се третира проблемът с нивото на развитие на обществото и неговото устройство в тези страни в контекста на международната миграция. **Повечето от мигрантите идват от общества с все още преобладават кланови, племенни и етнически обществени връзки и отношения, а решаването на противоречията и**

социалното издигане се постига със

сила. Подобни виждания, наред с религиозните, са в основата на техния вече напълно формиран мироглед и (немалка) част от тях се опитват да ги наложат в страните-крайна дестинация. Това прави интегрирането им в демократичните общества изключително труден и продължителен процес и предизвиква крайно негативната реакция на местното население. В това отношение, ГДМ се опитва да реши или поне да неутрализира проблемите най-вече за сметка на обществата, приемащи мигрантите.

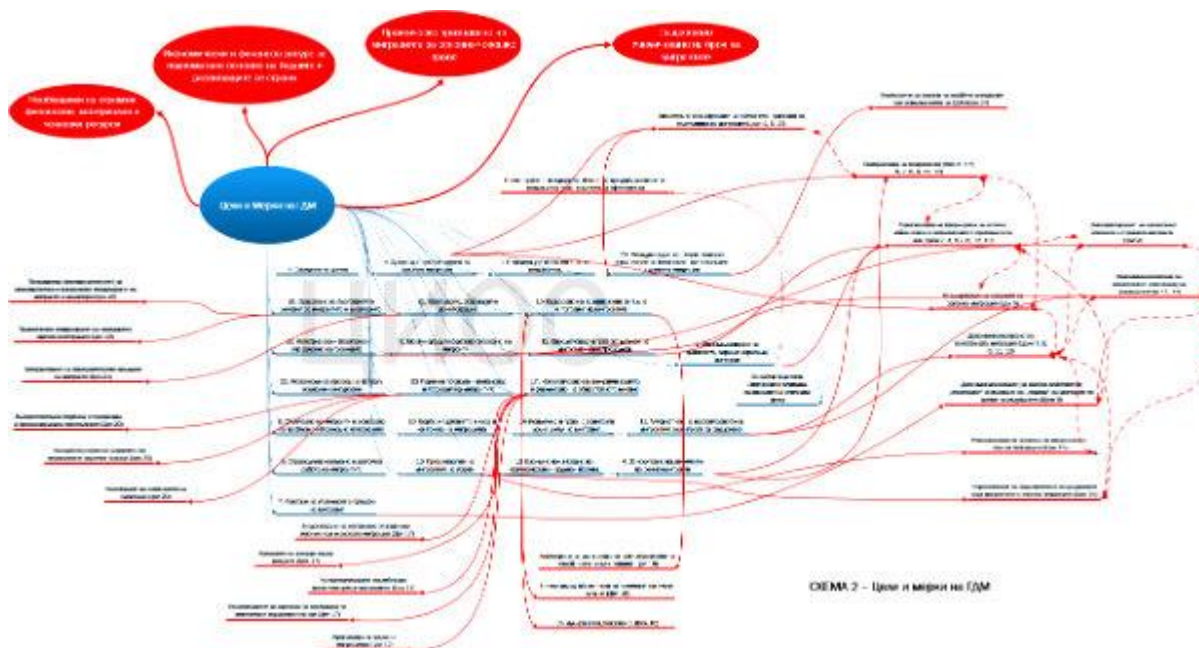
- ГДМ определя предоставянето на информация за миграцията и мигрантите на гражданите на страните-крайни дестинации и на транзит да бъде с цел „да бъдат развенчани въвеждащите в заблуда твърдения, създаващи негативни представи за мигрантите“, като „се подчертава тяхната положителна роля“. Това на практика означава **пропагандиране на масовата миграция и не събиране/неглижиране и „скриване“ и цензуриране на информацията за негативните ефекти от нея**, независимо че в ГДМ се говори за свободата на словото. През последните години подобни действия и призови за такива се наблюдават в много от страните-членки на ЕС. Например, забранява се събирането или разпространяването на статистическа информация за етническата принадлежност на криминалните престъпници, с което се

¹ Не е ясно, защо „гражданското общество“ е отделено от останалите упоменати субекти, които

на практика са част от него. Същото се отнася и за другите „субекти“.

скрива високата представеност¹ на

мигрантите сред тях.

Кликнете върху схемата за да я видите в по-голям размер.
(Вашето устройство трябва да е свързано с интернет.)

Цели, задължения на страните и мерки на ГДМ

В ГДМ има 23 цели, като всяка от тях включва задълженията, които страните поемат и общо 187 конкретни мерки (дейности), които се предлагат за изпълнението на тези задължения и постигането на съответните цели. Целите, задълженията и мерките (ЦЗМ) на ГДМ са и основната част на механизма на Договора. При тях също се забелязват доста съществени недостатъци или негативни последствия, по-важните от които са:

- Обобщението на ЦЗМ показва, че:
 - ГДМ ще допринесе за значително

засилване на миграционните потоци.

- Потвърждава се практическото признаване на миграцията за „основно човешко право“ посредством изравняването на правата им с тези на бежанците и на задълженията на страните към мигрантите до нивото на тези за бежанците, а също и посредством ангажирането им с конкретни мерки за тяхната защита и осигуряване.
- За изпълнението им ще бъдат необходими огромни финансови, материални и човешки ресурси.
- Основната част от заделените ресурси ще бъдат насочени за

¹ Например – брой криминални престъпници на 100 000 човека от местното население,

съпоставен със съответния брой криминални престъпници на 100 000 от мигрантите.

подпомагане на малко развитите и развиващите се страни, които се очертават и като основни бенефициенти от ГДМ.

➤ Прилагането на ГДМ ще доведе до рискове и заплахи за националната сигурност на транзитните държави и страните–крайни дестинации.

• **ГДМ стимулира и засилва международната миграция**, което се постига **чрез**:

➤ Значително разширяване на причините, признати като релевантни за миграция. За такива с Договора се считат постоянна нищета, безработица, последствията от изменения на климата и стихийни бедствия (включително бавно настъпващи), влошаване на околната среда, опустиняване, деградация на почвата, корупция¹ и лошо управление, а също и редица други (неупоменати конкретно) „структурни фактори“.

➤ Узаконавяване на миграцията на всички нейни етапи, включително и в транзитните и страните–крайни дестинации. Това е съпътствано от декриминализиране на нелегалната миграция, а също и на нелегалното пресичане на държавните граници. В тази връзка, с ГДМ се „виктимизират“, т.нар. „нередовни мигранти“, които са представени за „жертви“ на незаконно вкарване в страните на транзит и крайна-дестинация от криминални престъпници, като се „пропуска“, че те са активна част от процеса на „незаконното вкарване“, а

трафикантите на мигранти действат на пазарния принцип за „търсенето и предлагането“.

➤ Разширяването на каналите за законна миграция и създаване на нови такива, а също и на органи (държавни и други), които да оказват помощ на мигрантите по целите маршрути и по време на цялото им пътуване.

➤ Декриминализират се действията по спасяване и оказване на помощ на мигрантите на всички етапи от пътуването им. При сегашните и в обозримо бъдеще практики на мигрантите за придвижване до страните–крайни дестинации включва и нелегалното им влизане/вкарване на територията на всички страни по миграционните маршрути.

➤ Пълното обхващане на всички мигранти (включително нелегалните) от системите за оказване на услуги и създаване на специализирани органи за оказване на услуги на мигрантите.

➤ Ангажиране на държавите с присъединяването на семействата към мигрантите – така нареченото „право на семейство“. Особено това се отнася по отношение на несъпровождани деца-мигранти - с ГДМ се приема, че всяко лице, твърдящо че е дете, следва да бъде третирано до такова, докато обратното не бъде установено с експертиза. Но такава експертиза би била възможна единствено със съгласието на самото лице - поради правото на неприкосновеност на личния живот.

¹ България е призната за най-бедна и с най-голяма корупция страна от ЕС, но приемането на ГДМ едва ли би снело ограниченията, налагани на

български граждани от други държави-членки на ЕС (например – приемането в Шенген).

Опитът на много държави в Западна Европа през последните години показва, че в редица ситуации, съдът не приема за валидно доказателство подобни експертизи именно заради нарушаването на това право и независимо от очевидната възраст на претендиращите че са деца. Наред с това, на страните се налага „преразглеждане“ (тоест намаляване) на изискванията и процедурите по отношение на знаенето на езика, квалификацията, образованието, материалното и финансово състояние и др.

- Признание на образователен ценз и професионална квалификация, включително придобита чрез практикуване на дадена професия.

- Предоставяне на икономически и финансови облекчения, целеви помощи и други стимули за развитие на мигрантите и диаспорите в страните-крайни дестинации и усилване на връзките им със страните на произход, без да се отчитат негативните аспекти на подобни действия – на практика се стимулира обособяването и изолирането на диаспорите и мигрантите в отделни общности и райони (вместо пълното им интегриране), като същевременно се предизвиква недоволството на местното население, което се чувства дискриминирано от „предимствата“ на мигрантите, за които то е „принудено да плаща“.

- Реално затрудняване на принудителното връщане на мигранти от транзитните страни и страните-крайни

дестинации чрез приемане за задължително разглеждане на всеки индивидуален случай и забрана на груповото (колективно) връщане; задължително получаване на изрично съгласие на всеки отделен мигрант да бъде репатриран в страната му на произход; приемане, че на завръщащите се в страните им на произход мигранти трябва да бъдат създадени определени възможности и условия за реинтеграция¹, и др.

- С ГДМ държавите се задължават да наложат на гражданите си да приемат масовата международна миграция посредством:

- Пропаганда в полза на масовата международна миграция.

- Недопускане на негативни мнения за миграцията и създаване на благоприятно за миграцията обществено мнение.

- Оказване на натиск върху обществото да приеме чужди култури, независимо от това, че често става въпрос за „сблъсък на култури“ (включително на религиозна основа), които са остро антагонистични и противоречат на традициите и начин на живот на местното население.

- През последните години има редица случаи на оправдани от съда мигранти (дори и за изнасилвания и насилия срещу деца) или на издаване на изключително леки присъди² с мотиви, свързани с „културните особености“

¹ Включително икономически, финансови и обществени.

² Например, като определен брой часове обществено полезен труд, условни присъди и др.

и/или „обществените порядки“ в страните на произход на извършителите.

➤ Промени в законодателството на страните за въвеждане на углавно преследване на практически всички „действия срещу миграцията“. Това включва криминализирането на прояви и дейности „мотивирани“ от омраза/ненавист, ксенофобия, расизъм и др. и/или приемането на такива мотиви за утежняващо вината обстоятелство, без обаче да се дефинира, какъв е обхватът на подобни действия. Опитът от последните години (в страни от Западна Европа, САЩ, Канада и Австралия) показва, че най-често за започване на съдебно преследване (или разследване) е достатъчно заявлението на дадено лице самоопределило се (почувствало се) като „жертва“ на подобна проява, като от съда това се определя за достатъчно доказателство, а (противно на презумпцията за невинност) извършителят трябва да докаже, че действията му не са били израз на омраза, ксенофобия или расизъм. Особено място тук заемат случаите на „обида на религията“, към които „редовно“ се отнасят опитите за критика на идеологията на дадена религия и дори културни традиции на местното население, например коледни и великденски тържества и базари, изложби с актови картини, фотографии и скулптури и др.

➤ Налагане на ограничения на свободата на словото и (авто)цензура посредством обучаване на журналистите на правилните (в контекста на масовата миграция) терминология и налагане на медиите на определени начини на

отразяване или не отразяване на свързани с миграцията събития и процеси; оказване на натиск от страна на държавите върху медии, които не отразяват „правилно“ процесите на миграцията; предоставяне от държавите на „точни и своевременни“, но в същото време „позитивни“ и отразяващи „положителните“ процеси и резултати, свързани с миграцията факти и др.

• Предвидените в ГДМ мерки по **улесняване на паричните преводи от страна на мигрантите** на практика способстват за **прякото изтичане на големи финансови средства от страните-крайни дестинации и затрудняват борбата с финансирането на тероризма и организираната престъпност**. Такива са:

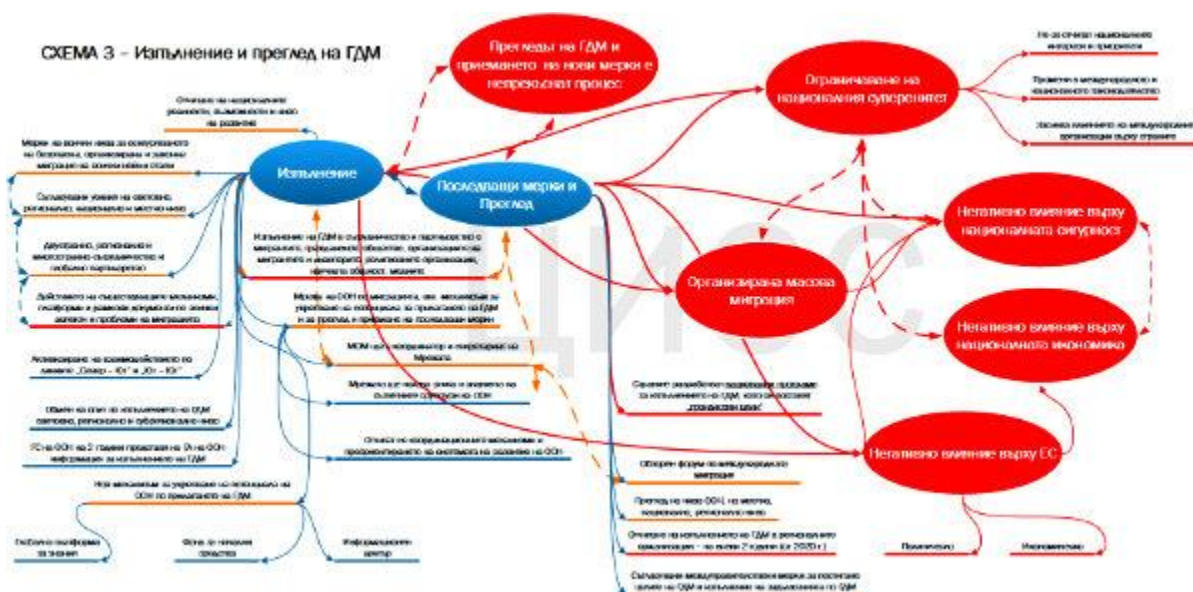
➤ Намаляване на тарифите за преводите на мигрантите.

➤ Промени в правилата на пазара за парични преводи, така, че мерките за борба с незаконните финансови потоци и прането на пари да не възпрепятстват превеждането от мигрантите на собствени средства.

➤ Отмяна на правилата, възпрепятстващи достъпа на небанкови доставчици на парични преводи до инфраструктурата на платежните системи, прилагане на данъчни стимули и облекчения към паричните преводи.

➤ Стимулиране на инвестициите на изпращащите парични преводи в развитие и предприемачество в страните на произход чрез механизми за насрещно субсидиране, общински облигации и партньорства.

Кликнете върху схемата за да я видите в по-голям размер.
(Вашето устройство трябва да е свързано с интернет.)

Изпълнение и преглед на ГДМ

Положенията по изпълнението и прегледа на ГДМ са комплексни и взаимно усилващи и допълващи се. Те обуславят неговия непрекъснат характер на процеса и подсилват заложените в него ЦЗМ, като предопределят и добавянето на нови мерки, а не е изключено - и на нови задължения. Успоредно с това, те осигуряват и реализирането на организирана и масова и непрекъснато увеличаваща се международна миграция – показателно в това отношение е искането страните по Договора да разработят национални планове за изпълнението му в които да си поставят „грандиозни цели“. Анализът им показва, че от тях могат да настъпят някои съществени **негативни последствия**:

- **Негативно влияние върху Европейския съюз и страните-членки**, което може да се обобщи по три направления:

- **Политическо** – задълбочаване на разделението, както между държавите-членки, така и между отделни страни (или групи страни) и институциите на ЕС и съответно – засилване на центробежните сили; изостряне на противоречията със САЩ; нарастване на вътрешното политическо противопоставяне в страните от ЕС и засилване на негативизма към Съюза като цяло сред гражданите.

- **Икономическо** – заделянето на огромни средства за изпълнението на ГДМ ще бъде за сметка на ресурсите, заделени за подобряването на икономиката на страните от ЕС и

съответно на благосъстоянието на гражданите.

➤ **Етническо** – устойчиво нарастващата масова международна миграция ще засили вече започналия в някои държави-членки процес на етническа подмяна на населението в отделни големи градове и райони¹. При оценката на последствията от тази подмяна следва да се отчита и факта, че в редица случаи те се подсилват от религиозния фактор. Например, според исляма, оправдано е само съществуването на нацията на исляма – Умма, което води до това, че значителна част от мигрантите, пристигащи от страни, където по-фундаменталното тълкуване и практикуване на тази религия е норма в държавното устройство и определя обществените отношения, че те са преди всичко мюсюлмани, на второ място – граждани на страните им по произход и едва на трето място са граждани на приелите ги страни-крайни дестинации².

• **Допълнително и нарастващо ограничаване на националния суверенитет** (отказ от суверенитет) поради:

➤ Неотчитането на националните интереси и приоритети на страните като израз на задълженията на държавата към гражданите ѝ за сметка на първенстващите глобални интереси.

➤ Промени в националната нормативна база и международното право.

➤ Засилването на влиянието и натиска на международните правителствени и неправителствени организации – както глобални, така и регионални, а също и тези, действащи на национална основа (ООН, СЕ, ОССЕ, ЕС, НПО на частни лица и организации и др.).

➤ Засилване на влиянието на съществуващите международни механизми (например – Съдът по правата на човека) върху националната съдебна и законодателна власти при разширено в полза на масовата международна миграция тълкуване на правните норми на международното право.

• **Негативно влияние върху националната сигурност на България в резултат на:**

➤ Засилване на миграционния поток – засега, страната е транзитна и външна граница на ЕС, но в хода на изпълнението на ГДМ и във връзка с настоящите задължения по международни договорености (договори, конвенции и др., например – Дъблинските споразумения), може да се очаква, че количеството на преминаващите и престояващи продължително време мигранти ще се увеличи значително.

➤ Засилване влиянието на организациите (включително на религиозните) на мигрантите и диаспорите и на възможността за фрагментиране на обществото поради изолиране (самоизолиране) и възможно – противопоставяне на отделни негови

¹ Например – във Великобритания, Германия, Франция.

² Особено това се отнася за най-масовия сегмент на мигрантите пристигащи от Средна Азия, Близкия Изток и Северна Африка.

сегменти.

➤ Увеличаване на вероятността за противопоставяне на междуетническите и междурелигиозните взаимоотношения и появата на пряка заплаха от деградиране на сплотеността и единството на нацията.

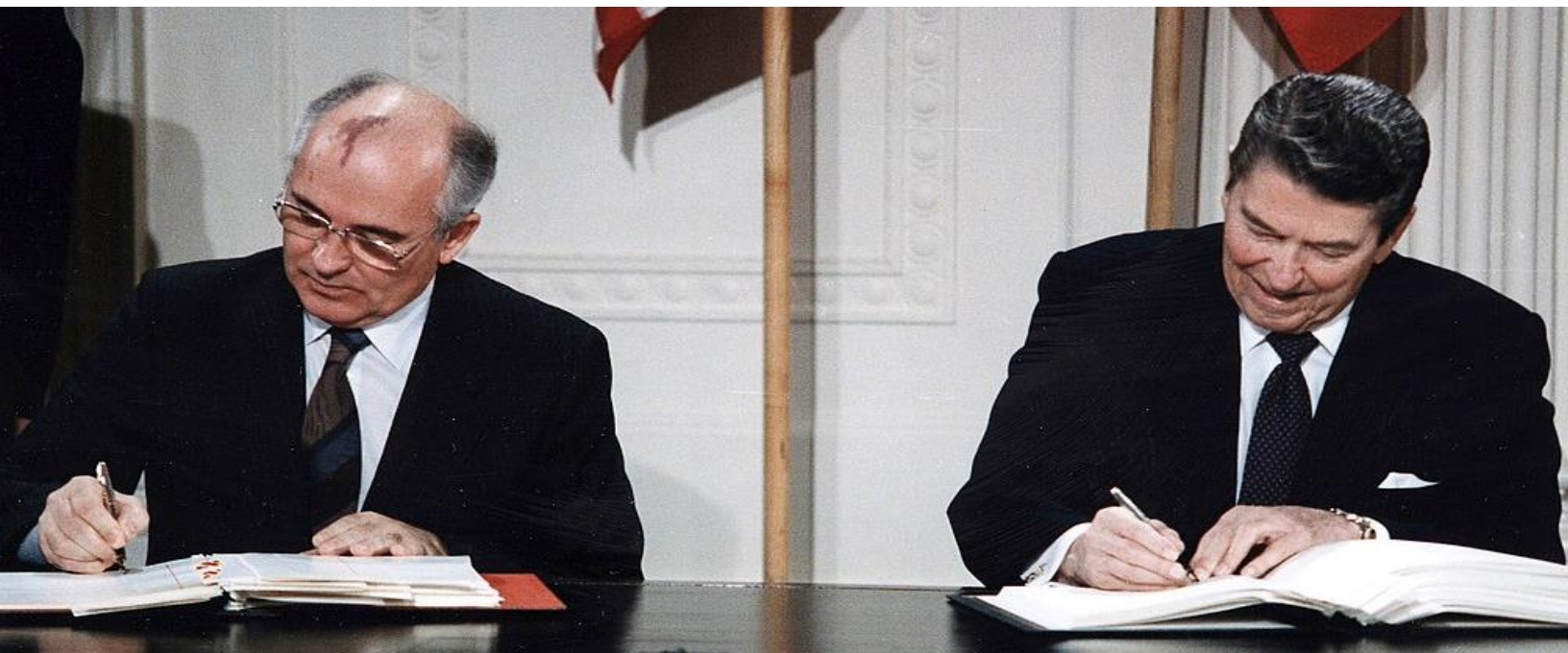
➤ Съпътстващи увеличаването на миграционния поток рискове и заплахи за сигурността от – тероризъм, организирана престъпност, битова престъпност до ниво на „битов тероризъм“. За неутрализирането им ще бъдат необходими нови, големи ресурси на силите за сигурност и армията.

➤ Независимо от възможната помощ от ЕС и други страни, България ще бъде принудена да задели големи финансови, материални и човешки ресурси за изпълнението на ГДМ и осигуряването на преминаващите през, престоляващите

продължително време и оставащи за постоянно в страната ни мигранти и членовете на техните семейства. При засилване на миграционния поток, размерът на тези ресурси ще се отрази крайно негативно на състоянието на икономиката, благосъстоянието на гражданите и просперитета на страната.

➤ Непряко (косвено) влияние на негативното отражение на ДГМ върху ЕС.

➤ Почти сигурен рязък срив в и без това ниското доверие на гражданите в държавните институции и политическите партии, а също и в доверието в европейските партии, институциите на ЕС и Съюза като цяло. Изостряне на политическата борба в страната и появата/засилването на крайни (леви, десни, националистически) организации и партии.

Бъдещето на договора за ликвидиране на ракетите със среден и малък обсег

*„Войната не е приключение. Войната е болест, като тифа“,
казва Екзюпери.*

*Ще успеем ли да избегнем тази болест
или ще се оставим тя да покоси човечеството и неговия дом – Земята?*

Стана ли светът, респективно Европа, по-сигурно място за живеене след завършването на „студената война“? Намаля ли опасността от глобална война? Отидоха ли в миналото оръжията за масово унищожение, в т.ч. ядрените? Надделя ли човешкият разум над опитите с разнообразни, модерни в технологично отношение оръжия, предназначени за унищожение на милиони граждани на света? Насочиха ли се огромните финансови потоци за военната

промишленост към производство за мирни цели? Намаляха ли военните бюджети на страните или сме във фаза на нова надпревара в свръхвъоръжаването?

Ето тези въпроси вълнуват и ще продължат да вълнуват нормално мислещите хора, загрижени за бъдещето на човечеството, желаещи просперитет и по-добър живот за себе си и децата си.

Противно на нормалната човешка същност и нейните желания, в последните години сме свидетели на нов кръг надпревара в способностите за унищожение на човека, на жилищата и промишлените центрове, на произведените от него блага, на изгражданите през цялата човешка история културни ценности и наследство. Сякаш свикнахме със статистическите данни за увеличените бюджети за отбрана, с нарастването на военната мощ на определени държави, с ежедневните съобщения за нарушения на морския и въздушен суверенитет, с прелитанията на военни самолети в близост до държавните граници, с поведението „на ръба“ на екипажите на патрулиращите самолети и кораби, което всеки миг може да стане повод за конфликт. А знаем, че всеки военен конфликт е потенциален повод и прелюдия за война.

През последните години, но особено в последните месеци нашумя темата с бъдещето на един възпиращ фактор в надпреварата във въоръженията, какъвто е Договорът за ликвидиране на ракетите със среден и малък обseg (ДЛРСМО). Договорът е подписан между САЩ и тогавашния СССР през 1987 година. На него се гледаше като на крайъгълен камък във време, когато на територията на Европа (по подобие на двете световни войни) бе определена за основна сцена на евентуален военен конфликт между САЩ и СССР.

Най-общо Договорът забранява съществуването на всички наземно базирани балистични ракети с радиус на действие между 500 и 5 500 километра. Договорът бе спазван през изминалите десетилетия, като за целта се разчиташе

на изградения механизъм за взаимен контрол между договорилите се страни чрез извършване на инспекции. За времето си, а и все още, забраната на този тип оръжия представляваше сериозна крачка по пътя към намаляването на заплахата от термоядрена война, както и от нейния най-сериозен елемент - внезапността. Поради своите технологични особености този тип ракети имат предимството да носят мощен боен термоядрен заряд, който е способен да нанесе невъзвратими загуби. Като се има предвид и радиуса на използване (в този смисъл краткото полетно време от изстрелването до поразяването на целта) тези загуби могат да бъдат нанесени за време, недостатъчно за вземане на решение и нанасяне на ответен удар. От тази гледна точка те са особено опасни в един конфликт, тъй като на тях се възлагаше една от най-важните задачи – унищожаване на системите за управление на войските. Това даваше стратегическо предимство на тази страна, която ги използва първа.

Накратко казано, сигурността на Европа досега бе гарантирана от липсата на този клас оръжия, които могат да достигнат и унищожат политическите и икономическите центрове, да разрушат важни военни пунктове за управление, в т.ч. защитени командни пунктове, да парализират инфраструктурата на страните и да оставят в глад и нищета стотици милиони европейци. От политическа гледна точка този Договор се счита за основен стълб на сигурността в Европа.

Подписването на ДЛРСМО даде възможност не само да се понижи нивото на военното противопоставяне в Европа, но и отвори пътя за последвалите преговори за драстично съкращение на обикновените въоръжение сили, в т.ч. десетки хиляди единици основни въоръжения в региона от Атлантика до Урал.

От няколко години САЩ обвиняват Русия, че разработва и произвежда образци ракетно въоръжение, забранени от ДЛРСМО. На различни етапи бяха посочвани различни

системи, които според американската страна влизат в противоречие с разпоредбите на Договора и го нарушават. През октомври т.г. обвиненията бяха последвани от официално изявление на американския президент Доналд Тръмп, с което той обяви намерението си за изтеглянето на САЩ от Договора за ликвидиране на ракетите със среден обseg на действие. Въпросът бе поставен на срещата на външните министри на страните от НАТО (04 - 05.12.2018 г.). Страните-членки на НАТО застанаха на страната на САЩ и също обвиниха Русия, че нарушава ДЛРСМО. В същото време Европейската комисия призовава САЩ и Русия да останат страни по Договора, като се изтъква, че ДЛРСМО е в основата на европейската сигурност. Посочена е

конкретна руска ракетна система 9М729 „Новатор“ (по американска спецификация SSC-8), която според САЩ нарушава Договора. Американски ядрени експерти описват 9М729 като относително малка по размери, висококомобилна и труднооткриваема ракета. Според директора на

националното разузнаване на САЩ Даниел Коутс Русия е "прикрила истинския характер на тестовите и техническите възможности на новата ракета", като се е възползвала от факта, че ДЛРСМО не забранява тестването на ракети, които са разработени за военноморските или

военновъздушните сили. Според Коутс Русия е разработила ракети за наземно базирани, като същите могат да бъдат базирани и на кораби и въздушни средства.

От американска страна на Русия е даден срок от 60 дни „да се откаже от системата или да я модифицира“. Посочен е и следващия ход, който САЩ ще направят, в случай, че Русия не изпълни искането им – САЩ да напусне едностранно ДЛРСМО. Съгласно чл. XV на ДЛРСМО това е възможно в случай, че „върховните интереси“ на една от страните е под заплаха.

Междувременно бе направено предупреждение, че в случай, че Русия не изпълни исканията на САЩ, този въпрос

може да повлияе и на преговорите за удължаване на последния договор Нов СТАРТ (Strategic Arms Reduction Treaty), влязъл в сила на 5 февруари 2011 г. . Договорът е продължение на СТАРТ-1 и СТАРТ-2, касаещи разполагането на стратегическите настъпателни ядрени оръжия, и срокът му изтича на 05.02.2021 г. От своя страна Русия декларира, че „не е нарушавала, не нарушава и остава привързана към задълженията си по ДЛРСМО“. Останалото е въпрос на технологични особености, като по тези въпроси американската страна може да се обърне към Държавния департамент на САЩ, както и към МВнР и МО на Русия. Руският президент Владимир Путин заяви, че „Русия ще отговори реципрочно, в случай, че САЩ излязат от ДЛРСМО, и ще възобнови разработването им“.

В случай, че все пак ДЛРСМО отпадне като договор, разполагането на високоскоростните ракети, които в съвременни условия ще бъдат на мобилни установки, ще доведе до съществено снижаване прага на преминаване на войната към употребата на ядрено оръжие.

Основната причина е, че унищожаването им (наред с обектите от ПРО в Европа) става първостепенна задача. Като се има предвид крайно ограниченото време за реакция, тази задача много трудно би била изпълнима без използването на ядрено оръжие. Парадоксът е, че в съвременни условия, опасенията от обезоръжаващи удари с високоточни конвенционални оръжия може лесно да предизвика незабавното използване на ядрено оръжие. Или казано по-ясно, войната може да започне направо с

изпреварващи тактически ядрени удари за унищожаване на РСМО, като и двете страни - Русия и силите на НАТО в Европа ще понесат значителни загуби. А това би било прелюдия към глобална ядрена и термоядрена война.

По отношение на въпроса кой и под каква форма нарушава или не **ДЛРСМО**, по всичко личи, че той **от политическа гледна точка е обречен**. Основен признак за това е "ултиматумът" даден от САЩ на Русия. При сегашното ниво на отношенията САЩ - Русия и вътрешно политическата ситуация в двете страни, нито едното нито другото държавно ръководство имат особено полезен ход. Ако бъде изпълнен, едните биха отбелязали "победа", а другите - "отстъпване под натиск", което много би приличало на "политическо самоубийство". Ако пък не бъде изпълнен, тогава ситуацията се обръща и поставилите го биха понесли вътрешно политическите негативи. Единственият по-прагматичен и по-безболезнен вариант е започването на преговори по нов подобен договор, които да обхванат и други страни, но поне засега не се забелязват признаци, че това е възможно или желано, защото става въпрос за отстояване на политиката за глобална хегемония на САЩ. А евентуалното включване в преговорния процес на Китай, ЕС, Великобритания и други страни на практика би легитимирало многополюсния свят.

За разлика от Русия, която не е заинтересована от прекратяване действието на ДЛРСМО, САЩ имат интерес от такова развитие.

Евентуалното излизане на САЩ от ДЛРСМО би им дало възможност:

1. Да наситят териториите на европейските съюзници от НАТО с ракети от този клас и по този начин да покрият значителна част от територията на вероятния противник Русия. От гледна точка на военното планиране САЩ могат да ги разположат не само на териториите на страните от Западна Европа (както беше по времето на Студената война), но и на териториите на новите страни-членки на НАТО в Централна и Източна Европа. По същество това е нарушаване на баланса на силите в свой интерес. Очакването е, че в случай на ядрена война, полетното време на тези ракети ще се сведе в рамките на 10-20 минути. Те ще бъдат в състояние да поразят установките на стратегическите ядрени сили на Русия и ще намалят в пъти способността им за нанасяне на ответни удари по територията на САЩ. По този начин би се получило стратегическо преимущество и „победа“ при една ядрена война. По този пункт има и страни-членки на НАТО, които желаят приемането на американски сили на собствена територия като Полша и балтийските страни. Желание за подобно „гостоприемство“ проявява и сегашното политическо ръководство на Украйна, водено предимно от вътрешнополитическа целесъобразност.

2. Да бъде принудена Русия да инвестира огромни усилия и средства за да създаде система за противодействие на този потенциал. Русия не разполага с достатъчно ресурси да отговори адекватно на подобни предизвикателства и това би й коствало скъпо от гледна точка на развитието на икономиката и социалната политика. Това в пълна степен би върнало концепцията за

надпревата във въоръжаването от времето на Студената война. През 2016 г. новоизбраният тогава президент на САЩ Доналд Тръмп публично заяви: „Нека да има надпревара във въоръжаването. Ще ги надминем по всички рубежи и ще издържим по-дълго от всички.“

3. Автоматично да бъде увеличен ядреният потенциал на НАТО с прибавянето на ракетите от подобен род на Великобритания и Франция, които досега не са били страна по договора.

4. Да отговорят на заплахата, която представляват разработките в този сегмент на ракетно въоръжение на други страни като Иран, Северна Корея и, разбира се, Китай. Всички те променят картината на военното планиране на САЩ и дават основание за преразглеждане на актуалността на въпроса с отказа от разполагане на ударни системи със среден и малък обхват на действие.

5. Да нарушат баланса в своя полза чрез продължаващото засилване на глобалната система за ПРО. Тя е предназначена да противодейства на противниковите ракетни сили като по този начин се увеличат бойните възможности на собствените стратегически ядрени сили с наземно базиране. Освен това има съмнения, че установките за ПРО могат да използват крилати ракети „Томахок“, което променя предназначението на системата за ПРО от отбранителна в настъпателна.

Не бива да забравяме, че **преговорите за ликвидиране на ракетите със среден и по-малък обхват на действие протичаха на фона на развитото се по онова време в Европа мощно движение за мир.**

Демонстрации с участието на стотици хиляди европейци оказваха силен натиск за постигането на споразумение. Пацифизмът играеше решаваща роля и подтикваше двете страни, САЩ и СССР, да се споразумеят в името на намаляването на вероятността от война.

Днес ситуацията е различна.

Европейските страни са фокусирани върху възникналите нови предизвикателства като имиграционната вълна, терористичните атаки и огромното социално разслоение, натрупано в последните десетилетия. Не са ясни реалните способности на европейските лидери и политици правилно да оценят заплахите и адекватно да им се противопоставят. Това важи както за западноевропейските страни от времето на Студената война, така и за новите членки от Централна и Източна Европа, вкл. България.

Ако САЩ едностранно денонсират ДЛРСМО, а страни, граничещи или в близост с Русия приемат на своя територия американски ракети със среден и по-малък обseg, Европа минава на 20-минутна готовност за война. Това е твърде нисък праг, непознат на човечеството досега. Военните, натоварени да управляват тези оръжия, също не биха се справили успешно, независимо от прилаганите високи

технологии при обслужването и управлението им. Наред с това, европейският континент би загубил каквито и да било гаранции за сигурност, при разполагане на американски ядрени сили. **Съществуващото от минали войни понятие „фронтна линия“ практически ще изгуби своето значение и пораженията в случай на ядрен конфликт ще бъдат нанасяни по цялата дълбочина.** Най-вече там, където са разположени противниковите ядра - ни сили. Т.е. ще се наложи политиките в страните, приели ядрени оръжия, да обяснят на своите граждани риска от своето „гостоприемство“. Това важи в пълна степен за България, която геополитически попада в една възможна зона за евентуално бъдещо разполагане на ракети със среден и по-малък обseg.

При такова развитие на въпроса с ДЛРСМО елементът „внезапност“ би придобил твърде висока значимост, а времето - недостатъчно за категорично вярна преценка на заплахата. В такъв случай всеки признак (сигнал) за пуск от другата страна би се разглеждал като реален, независимо, че впоследствие може да се окаже техническа/компютърна или човешка грешка. Последниците за всички хора са ясни – смърт на човечеството.

Миграцията през 2018 г. – проблемите остават и дори се задълбочават

През 2018 г. проблемите в Европа свързани с миграционната криза, с мигрантите и бежанците продължиха да бъдат във фокуса на общественото внимание. Какво се промени и какво се потвърди през тази година? Какви са тенденциите за 2019 г.?

ОБЩА СИТУАЦИЯ **през 2018 г. и тенденции за 2019 г.**

**В сферата на международните
отношения** най-същественото беше
приемането от ООН на два глобални

пакта (договора) - **Глобален договор за
безопасна, организирана и законна**

ЦИОС

миграция и Глобален договор за бежанците.

Приемането на двата договора се основава на голям брой международни договорености и е непосредствен резултат от изпълнението на приетата през септември 2016 г. Нюйоркская декларация по мигрантите и бежанците на ООН, която бе подкрепена от България в лицето на тогавашния президент Росен Плевнелиев. С нея, държавите-членки на ООН поемат редица задължения, сред конкретните мерки за изпълнението на които е разработването и приемането през 2018 г. на двата глобални договора – Глобален договор за безопасна, организирана и законна миграция и Глобален договор за бежанците.

Тези два договора са политически обвързващи и рамкови (в глобален мащаб), което означава, че управлението на миграционните и бежанските кризи (потоците мигранти и бежанци) ще бъде осъществявано на основата на редица всеобщи ръководни принципи и подходи.

Най-общо, Глобалният договор за бежанците „допълва“ Конвенцията за бежанците, която е фокусирана върху правата на бежанците и задълженията на държавите спрямо тях, без обаче да се занимава с международното сътрудничество в глобален мащаб. Поради това, с Договора се определят (специфицират) задълженията на страните по разпределение на тежестите и отговорностите при бежански кризи.

Глобалният договор за безопасна, организирана и законна миграция (ГДМ) е принципно ново явление. Той е първият документ на ниво Генерална асамблея на ООН, който се занимава с ползите и негативните страни на миграцията и отражението им върху страните. Характерното при него е, че миграцията е представена като преобладаващо „позитивен процес“, докато негативните ефекти върху държавите се определят като „предизвикателства“ с относително краткосрочен характер. Подобно на Глобалният договор за бежанците и при него основното са задълженията на страните.

Обединяващото двата договора е виждането, че движението на големи маси от хора (независимо дали са бежанци и мигранти) между държавите произтича от човешките права. На практика, по този начин мигрирането наред с бягството от една държава в друга или трета страна практически се приравнява към основните човешки права. Поради всичко това, те са взаимно допълващи се и отчасти – припокриващи се и могат да бъдат разглеждани като реален опит за осигуряване на преместването (миграцията) на огромни количества хора било то като бежанци, било то като мигранти.

Широко разпространени са опитите, значението на двата договора да бъде омаловажавано защото те не са правно обвързващи. Но подписалите ги държави се задължават да прилагат с десетилетия определени и „форматирани“ с договорите политики. Поради това, от тях ще произтекат и правно задължаващи

отговорности – по линия на последващи правно обвързващи договорености и по линия на регионалните организации, каквито са ЕС, СЕ и ОССЕ.

България не се присъедини към Глобалния договор за безопасна, организирана и законна миграция.

През годината, притокът на нелегални мигранти в Европа е намалял, но в началото на тази година се забелязва постепенно увеличаване.

Според оценката на граничната агенция на ЕС Фронтекс, нелегалните пресичания на границата през 2018 г. са спаднали до около 150 000. Това е с около 25% по-малко в сравнение с 2017 г. и с 92% спрямо пика на миграционната криза през 2015 г.

Спадът се дължи най-мече поради **драматичното намаляване на миграционния поток през Средиземно море от Северна Африка към Италия по Централно-средиземноморския маршрут.** Установените по него нелегални пресичания на границата са намалели с около 80% - до малко над 23 000, което е и най-малкият брой от 2012 г. насам. Заминаванията на нелегални мигранти от Либия за Италия са намалели с 87%, а тези от Алжир – с почти 50%. Този спад е в резултат най-вече на много по-стриктната политика на новото италианско правителство по отношение на мигрантите и бежанците, което предприе редици мерки за недопускане в страната на нелегални мигранти, увеличи депортирането на лица не получили убежище и постепенно ограничава получаваните от мигрантите бонуси

(помощи) от италианската социална система.

В същото време, се **отбелязва рязко нарастване на нелегалните влизания на мигранти в ЕС по Западно-средиземноморския маршрут от Северна Африка към Испания.** За втора поредна година, броят на преминалите по този маршрут нелегални мигранти се удвоява и през 2018 г. достигна около 57 000. Тенденцията е този наплив да продължи да се увеличава – отбелязаните през първата половина на януари 2019 г. досега нелегални влизания са два пъти повече спрямо същия период на 2018 г. Основната изходна страна по този маршрут е Мароко, а мароканците са и преобладаващото мнозинство от пристигналите в Испания нелегални мигранти, но непрекъснато се увеличава и броят на мигрантите от Гвинея, Мали и Алжир.

Продължи и нарастването (с до 30%) на нелегалните влизания в ЕС и по Източно-средиземноморския маршрут. Отбелязани са около 56 000 нелегални преминавания на границата. Увеличението е основно поради засиленото преминаване на сухопътната граница между Турция и Гърция (по р. Марица), докато броят на влизанията по море от турското крайбрежие към гръцките острови в Егейско море е приблизително равен на този през 2017 г. В същото време рязко се е засилило пристигането на нелегални мигранти на о. Кипър, като техният брой е два пъти по-голям от този през 2017 г. Основното по този маршрут по море преминават мигранти от Афганистан, Сирия и Ирак,

докато бягащите от страната си турски граждани основно преминават в Гърция през сухопътната граница в Източна Тракия. В този смисъл, споразумението между ЕС и Турция за ограничаване на мигрантите към ЕС не функционира, тъй като то се отнася за сирийските мигранти (бежанци).

Продължава тенденцията сред нелегалните мигранти в ЕС да преобладават млади мъже. По данни на Фронтекс, жените са едва 18%, а 20% от мигрантите са заявили, че са деца (под 18 години). Броят на непридружаваните деца-мигранти е около 4 000.

Продължава и използването на **Западно-балканския маршрут**. Въпреки относително малкият брой нелегални мигранти през Сърбия към Унгария и Хърватска, страните по паралелния маршрут - през Албания, Черна гора и Босна и Херцеговина продължават да са под миграционен натиск. Отбелязано е и рязко засилване (независимо от малкия брой мигранти) на опитите да се премине от Словения през сухопътната граница в Италия, докато потокът от Словения към Австрия е относително устойчив – основно поради по-твърдата миграционна политика на новото австрийско правителство.

Може да се очаква, че **през 2019 г. ще има ново засилване на наплива на нелегални мигранти към ЕС**. Основните причини за това са свързани със засилващия се натиск на международните организации (най-вече по линия на ООН и институциите на ЕС) и на неправителствените организации след

приемането на двата глобални пакта (по миграцията и за бежанците), а също и с продължаването на политиката на „отворени врати“ за миграцията от някои от страните от ЕС – основно от Франция, Германия, Испания и Швеция.

Първите седмици на януари 2019 г. потвърждават тази тенденция. По данни на Международната организация по миграция (МОМ), броят на нелегалните мигранти пристигнали в Европа за първите 16 дни на тази година е достигнал 4 216 човека, което е почти два пъти повече, спрямо същия период на миналата година, когато пристигналите са 2 365. При това, Испания е била „точка на пристигане“ за 80% от влезлите в Европа през Средиземно море – там само от 13 до 16 януари са пристигнали 3 367 човека - почти двойно повече от 1 609 пристигнали за същия период на 2018 г.

Мигрантите продължават да натоварват социалните системи и икономиката на европейските страни. Изминалите няколко години на висок миграционен натиск дадоха възможност да бъдат направени изследвания в това отношение, а промените в политиката на правителствата на страните от ЕС позволи някои от получените данни да бъдат публично оповестени.

Например, официалните данни за Холандия показват, че 79% от мигрантите сирийци живеят под нивото на бедност за страната, като при 95% от тях основен източник на доходи са социалните помощи на държавата – за сравнение, при еритрейците този процент е 96.9%.

Мнозинството от мигрантите от „не-западните“ живеят в риск от бедност, като 80% от еритрейците, 54.9% от сомалийците и 36.2% от афганистанците са с доходи под нивото на бедност. Това е естествено, поради факта, че те масово не работят. Според статистическите данни, „най-много“ са работещите афганистанци – 8.3%, а най-малко са трудово заетите еритрейци – едва 1.9%. В унисон с това са и данните за „бежанците“, които са получили разрешение за работа – например, над 90% от получилите разрешение за престой (и съответно – за работа) през 2014 г., 2.5 години по-късно са продължавали да бъдат безработни.

Това е устойчива тенденция като рискът от бедност се увеличава с течение на времето. Например, през 2016 г. 76% от сирийските семейства са били изложени на такъв риск, а през 2017 г. те са се увеличили на 79%. При семействата на бежанците от другите страни рискът от бедност е почти идентичен – например, такива са 80% от семействата на еритрейците.

За сравнение, рискът от бедност е висок и при семействата на мигрантите в Холандия, дошли от други страни от ЕС. Най-висок той е при полските, румънските и българските граждани, независимо от факта, че основните им приходи идват от работни заплати, а не от социални помощи. Най-висок е този риск при семействата на българските граждани, които са около 10 000. Основната причина за това е, че те са с ниска професионална квалификация и работят ниско платена работа.

Според официалните данни, в Италия живеят около 6 милиона човека, граждани на страни извън ЕС. От тях, официално регистрирани със социални осигуровки са 2 259 000. Това обаче съвсем не означава, че те „ще платят“ своите бъдещи пенсии или пък че ще допринесат за пенсиите на коренните италианци. Според информацията, към момента 60% от получаващите пенсии мигранти не са работили нито ден.

В Германия също не са отбелязани особени успехи в интеграцията на мигрантите. В Бавария, след две години посещаване на интеграционни курсове, около 85% от младите мигранти от Близкия Изток, Африка и Азия не са готови да продължат подготовката си в курсове (училища) за професионално обучение. Едва 15% от завършилите 2-годишните курсове по интеграция са годни да продължат с нови курсове – за да получат някаква професионална подготовка. А именно Бавария е провинцията, в която се провеждат повечето интеграционните курсове в Германия – 1 050 и тя е сочена за „абсолютен пример“ по постигнати успехи в интегрирането на мигрантите.

Подготовката предвижда, младите мигранти да започнат с предимно уроци по немски език, които преобладават през първата година на интеграционните курсове. През втората година се обръща повече внимание на пред-професионалната подготовка. През това време им се осигурява и стаж в производството. Като правило, успешно завършилите получават „правото на диплома за средно образование“. Така

или иначе, остава обаче проблемен остава въпросът – какво да се прави с тези 85%, които към момента „не стават“, а по всичко изглежда, скоро няма и да стават за професионална подготовка. От една страна, те не са годни за пазара на труда, а от друга – все пак са на издръжката на местните данъкоплатци. И не – те не са „спасители на икономиката“, те са тежко бреме за нея.

През 2018 г. се потвърди и виждането, че **мигрантите имат съществен „принос“ по отношение на рисковете и заплахите за сигурността на страните и европейските граждани.**

Независимо от предприеманите в рамките на ЕС и отделните страни мерки, реално **не е ясно, кои и какви са пристигналите в Европа мигранти (бежанци)** от трети страни.

Показателен е примерът с Германия, където по официални данни, към края на юли 2018 г. е имало 207 347 потърсили убежище мигранти (125 408 от тях са пристигнали в страната през 2015 г.), в документите на които пише, че са родени на 1 януари. По официално изявление на МВР на Германия, тази дата е записана, когато търсещият убежище не може да представи паспорт и други идентификационни документи и знае само годината си на раждане, но не и точната дата и месеца. Това е показателно – очевидно, всичко, което са заявили мигрантите (че не знаят датата си на раждане, но пък помнят през коя година е било и казват някакво име и страна на произход) се е приемало на доверие.

Станаха известни и многозначителни факти, доказващи **връзката между миграцията и тероризма.**

Според изследване на Френския институт по международни отношения (IFRI), наречено „137 оттенъка на тероризма“, има пряка връзка между джихадисткия тероризъм и миграцията. Проучени са 137 случая на осъдени във Франция терористи, а резултатите са показателни. Оказва се, че от тези терористи:

- 100% са вярващи мюсюлмани – 74% по рождение, 26% са приели исляма в последствие;
- 69% са френски граждани, но на 59% от родителите им са от Северна Африка (Магреб и Субсахара);
- 40% са били осъждани преди това, за 12% от тях е било съобщавано на властите, 48% са с криминални досиета;
- рецидивисти – след излежаване на присъди за свързани с тероризъм действия, повечето от тях са извършили терористична атака;
- със средна възраст 26 години;
- 58% са безработни;
- 40% идват от т.нар. „непривилегировани“ предградия на големите градове.

Спрямо местното население на страните в Европа, **мигрантите са свърх представени в криминалната престъпност.** При това, основни жертви на техните престъпления са приелите ги граждани на съответните страни.

Първо по рода си изследване на сексуалните престъпления, извършвани от мигранти във Финландия показва, че 80% от жертвите са финландки, а половината от тях – момичета на възраст под 18 години. 93.1% от сексуалните насилници са дошли от ислямски страни. Изследването е извършено от Полицейския колеж и Комисията по миграция и се отнася за 2016 г., когато бе отбелязан „бум“ в сексуалните престъпления в страната. Насилниците не са „подминали“ и другите търсещи убежище във Финландия лица – при тях 90% от жертвите (основно от съоръжения за настаняване на мигранти) са жени и непълнолетни момичета, а останалите 10% са изнасилени момчета или мигранти-мъже. Сред сексуалните престъпления, извършвани от бежанци най-много са изнасилванията – 32% (16% от които – групови); 16% са други сексуални насилния; сексуалната експлоатация е в 14% от случаите, като общо 11% от сексуалните престъпления са били срещу деца. 3 от всеки 5 случая на сексуални престъпления от страна на мигранти са били извършени на обществени места.

В извършването на сексуални престъпления са били заподозрени общо 116 мигранти, 108 от които (или 91.3%) са дошли от ислямски страни. 2/3 (над 62%) от заподозрените мигранти-насилници са иракчани, следвани от мигрантите от Афганистан, Мароко, Иран, Бангладеш, Камерун, Сомалия и Сирия. За сравнение – общо за извършването на някакво престъпление през 2016 г. са били заподозрени 1 052 мигранти от общо 29

страни, като най-много от тях са били алжирците - всеки пети от тях, който е потърсил убежище във Финландия). Те са следвани от беларусите – 16%, 13% от мароканците, а при „бежанците“ от останалите нации процентите са под 10%.

През 2018 г. се потвърди и фактът, че **мнозинството от пристигащите в Европа мигранти реално не са бежанци, бягащи от насилния и преследвания.**

Според официална статистическа информация на властите в Норвегия, по-голямата част от получилите закрила, редовно се връщат „на почивка“ в страните си на произход. Данните показват, че 71% от иракчаните, 55% от иранците, 40% от афганистанците, 25% от сомалийците, 12% от еритрейците са си „пътували“ за празниците или на почивка до страните си, от които са „избягали за да се спасят от насилнията, преследванията и войните“. Подобна е ситуацията и при останалите „бежански“ общности. По-голямата част от пътувалите са престоявали в „опасните за тях страни“ в продължение на месеци – четири и повече седмици. Три четвърти от тях са заявили, че целта на пътуванията им е била почивка.

При тази ситуация, не е за учудване, че **мнозинството от европейските граждани вече съвсем не са благосклонно настроени към мигрантите и бежанците.**

Изследване на „Századvég Foundation“, покриващо всички 28 държави от ЕС показва, че 78% от анкетираните са притеснени относно нелегалната

миграция в техните страни, докато повече от 28% от тях се страхуват, че африкански мигранти ще пристигнат на маси в Европа през следващото десетилетие.

При това, респондентите, които смятат, че пристигащите в страната им нелегални мигранти са „много сериозен проблем“ е по-голяма от тази, на лицата определящи проблема като „относително сериозен“ – съответно 48% на 30% (на „средно“ ЕС ниво). Респондентите, които не смятат това за проблем са едва 5%.

По отношение на „много сериозния проблем“ българите са абсолютни първенци със 78% (а заедно с „относително притеснените“ процентът е 92). Не отговорили респонденти - българи на този въпрос няма, тези за които миграцията „не е проблем“ са едва 2% (подобно на Холандия, Финландия и Германия).

Големите страхове на европейците не са само относно нелегалната миграция, 82% от респондентите смятат, че е много вероятно, че в страната им може да има терористична атака подобна на станалите в Париж, Брюксел и Берлин (32% смятат такава възможност за „много вероятна“).

Въпреки, че 83% от българските респонденти смятат вероятността за „голяма“ (19%) и „до известна степен“ (64%), то практически ние сме „около средата“ на „таблицата“ – най-вероятна е подобна възможност сред германците (93%), датчаните (92%) и французите (91%). Прави впечатление, че подобна вероятност – от терористична атака – е доста масово допускана от поляците (89%), както и че едва 41% от унгарците

(от тях едва 1% - „много вероятно“) смятат това за вероятно. Реално унгарците са с най-нисък процентен отговор сред всички европейци, а средното ниво за ЕС е 82%.

Нараства и негативното отношение към последователите на исляма - 70% от всички европейци смятат бързото нарастване на мюсюлманско население за заплаха за Европа. Тук, ние – заедно с латвийците – си разделяме първото място с по 71% „много сериозна“ заплаха, но като общо (заедно с респондентите определили заплахата като „относително сериозна“) макар и с 1% сме пред Латвия – 19% на 18%. В челото на таблицата са т. нар. страни от бившия източен блок, между които се нареждат и „притеснените“ гърци, докато най-малко се безпокоят гражданите на Швеция (общо 55%) и Люксембург (общо 59%).

На фона на подобно „единодушие“, единствената тема, по която европейците са разделени относително по равно е тази за „квотите“ – 47% от респондентите одобряват предложения от ЕС квотен план, докато 39% - не. Най-големи привърженици на плана са респондентите от Гърция и Люксембург (69%), следвани от германците (67%). В подкрепа на плана на Брюксел се изказват и 57% от гражданите на държавата подложена на най-голям мигрантски натиск – Италия. Най-големи „противници“ на квотите са чехите (82%), унгарците (79 %) и словациите (74 %). У нас – 55% са не одобряват квотното разпределение, докато 33% го подкрепят (12% от българските респонденти не са могли или са отказали да отговорят – за

разлика от другите въпроси, където този процент е изключително малък).

Резултатите от изследването показват още доста негативно (притеснено) отношение от страна на европейците по отношение на т. нар. „мигранти“. 62% от тях смятат, че имигрантския поток ще увеличи заплахата от тероризъм в страната им, а според също толкова, той ще увеличи престъпността.

Над половината анкетирани (54%) споделят мнението, че мигрантите идват в Европа, заради икономически причини и ползване на социални бонуси, докато 39% смятат, че те бягат заради несигурната обстановка в родните им страни. 57% от анкетираните са на мнение, че потокът мигранти ще промени културата в страните им, докато 34% не споделят това мнение.

Почти три четвърти от респондентите (73%) са на мнение, че справянето с имиграцията ще представлява „огромно финансово бреме за приемащата страна“ (17% - не). 61% са на мнението, че масовия поток на имигранти ще „върне назад икономиката на ЕС“, докато според 21% той „ще я заздравя“.

За неудоволствие на „официален“ Брюксел, над половината анкетирани - 52% смятат, че отговорът на „мигрантската криза“ от страна на централно-европейските държави е бил по-добър, отколкото на Брюксел (24%, колкото и на отказалите/незнаещи отговора).

Помощ за мигрантите по родните им места е изявлението, което набира доминираща подкрепа (81%). Желаетелите да се „приемат мигранти без лимит“ са едва 9%, което е дори по-малко от „не отговорилите“. Европейците подкрепящи събирането на семейства на имигранти в ЕС са 43%, докато 40% са против.

Като цяло, може да се отбележи, че през 2018 г. продължи да нараства недоволството сред европейските граждани от налаганата от някои от правителствата и институциите на ЕС курс на продължаване на масовата миграция към Европа. Ако (което е много вероятно) през 2019 г. няма порязка промяна в политиката на ЕС по миграцията това „разминаване“ и противопоставяне между политиците и институциите ще се задълбочи.

МИГРАЦИОННАТА КРИЗА И БЪЛГАРИЯ

По данни на МВР, през периода януари-декември 2018 г. са задържани общо 2 851 граждани на трети страни. От тях на вход на държавната граница – 689, на изход без регистрация – 353 и установени

в незаконен престой във вътрешността на страната – 1809 лица. Спрямо общия брой на задържаните през същия период на 2017 г. (2989) се отчита намаление с 4,6%.

	През периода 01.01- 31.12.2018 г.	През периода 01.0131.12.2017 г.	Динамика в %
Общо задържани граждани на трети страни	2851	2989	-4,6
Задържани на вход на държавната граница	689	743	-7,3
Задържани на изход на държавната граница, без регистрация в AFIS	353	445	-20,7
Установени в незаконен престой във вътрешността на страната	1809	1801	0,4

През 2018 г. на вход и изход (с и без регистрация в AFIS) на държавна граница са задържани 1 323 граждани на трети

страни, от които най-много лица на българо-сръбска граница – 420.

Граница	За периода 01.01-31.12.2018 г.		
	Общо	Зелена граница	ГКПП
Българо-турска	350	187	163
Българо-сръбска	27	12	15
Българо-македонска	18	14	4
Въздушна	0	0	0
Морска	0	0	0
Българо-гръцка	293	224	69
Българо-румънска	1	0	1
Общо задържани	689	437	252

Сред задържаните от началото на годината на вход на държавната граница преобладават гражданите на Афганистан – 27,7%, Ирак – 19,8% и Сирия – 14,7%.

През годината на изход са задържани 634 лица (353 без AFIS), от които 412 на зелена граница и 222 на ГКПП. В сравнение със същия период на 2017 г., когато са били задържани 2 413 лица (445 без AFIS), се отчита намаление със 73,7%.

Граница	За периода 01.01-31.12.2018 г.		
	Общо	Зелена граница	ГКПП
Българо-турска	9	4	5
Българо-сръбска	393	372	21
Българо-македонска	2	0	2
Въздушна	23	0	23
Морска	1	0	1
Българо-гръцка	20	17	3
Българо-румънска	186	19	167
Общо задържани	634 (353 без AFIS)	412	222

Сред задържаните от началото на годината на изход на държавната граница преобладават гражданите на Афганистан – 41,3% и Ирак – 30%, следвани от пакистанците – 6.9%, сирийците – 5.4%, турците – 4.4% и от други страни – 12%.

През 2018 г. в незаконен престой във вътрешността на страната са установени 1 809 мигранти, което е с 0,4% повече спрямо същия период на 2017 г. (1 801 лица). Преобладават мигрантите от Афганистан – 47,6% и Ирак – 26,5%.

Запълването на центровете за настаняване на мигранти на Държавната агенция за бежанците продължава да бъде относително ниско. При общ капацитет от 4 190 човека, към 31 декември в тях са били настанени 446 човека, а на външни адреси са били

настанени 193 души. Очевидно, текучеството е голямо, тъй като общо от началото на 2018 г. в тях са били настанени 2 160 човека - самоволно напусналите са 2 054, а напусналите с предоставена закрила са 464.

Подобна е и ситуацията с настаняването на мигранти в домовете на дирекция „Миграция“ на МВР. При капацитет от 700 човека, към края на годината те са били запълнени на над 30.1%, като в тях са били настанени 211 мигранти. Сред тях преобладават тези от Афганистан – 46.4%, Пакистан – 8.1%, Ирак – 7.6%, Сирия – 3.8% и други страни – 34.1%.

През 2018 г. мигрантите подали молби за различен тип статут и ситуацията с по обработката им са както следва:

Информация за лицата, потърсили закрила и взетите решения					
	Брой лица, подали молби за закрила	Бежански статут	Хуманитарен статут	Откази	Прекратено производство
Общо от началото на 2018 г.	2535	317	413	1363	861

През 2018 г. са върнати (депортирани) общо 894 незаконно пребиваващи мигранти както следва:

- 332 са върнати принудително;
- 80 с наложени принудителни административни мерки са напуснали доброволно страната със собствени средства;
- 298 са върнати със съдействието на дирекция „Миграция“ в изпълнение на програми за подпомогнато (асистирано) доброволно връщане;
- 60 без наложена принудителна административна мярка са напуснали страната доброволно;
- 53 са предадени на други държави членки на ЕС, при изпълнение на процедурите за обратно приемане, съгласно Регламент 604/2013 ЕО (Регламент Дъблин);
- 62 са върнати по опростена процедура;
- 9 са върнати на ЕС.

Сред депортираните мигранти преобладават тези от Ирак – 36,1%.

От посочените официални статистически данни могат да бъдат направени някои „неприятни“ заключения:

- Приблизително равен е броят на задържаните незаконно пребиваващи на територията на страната мигранти (тоест – успешно влезли нелегално) и на тези, които са били без регистрация (тоест – също са проникнали нелегално в България) и са били заловени, опитвайки се да я напуснат. През 2017 г. общият брой на такива нелегални мигранти е бил 2 246, а през 2018 г. – 2 162. Тези съизмерими числа показват **сравнителна устойчивост в количеството на преминаващите през страната ни мигранти (независимо от отчитаното официално намаление). Запазва се устойчиво и количеството на нелегално влезлите на територията на България от съседните страни.**
- **Контролът на мигрантите, влезли в страната е практически несъществен.** Това е така, защото над 95% от настанените в домовете на ДАБ са ги напуснали самоволно. **Няма публично известна информация, къде се**

намират тези мигранти и с какво се занимават.

- От поискалите различните типове статут общо 3 265 мигранти, **отказ са получили 1 363 (41%)**. В същото време, от България по различен начин са били изведени едва 894 мигранти. **Не е ясно, какво става с лицата, получили отказ на исканията им за някакъв статут, които на практика следва да бъдат изведени от територията на България, но това не е станало.**

- Продължава да **липсва официална информация за броя на уседналите на територията на България мигранти и степента на тяхната интеграция/адаптация**, включително по такива показатели като брой, пол, възраст, образование, работа, плащане на социални и здравни осигуровки, пропорционална представеност сред криминалната престъпност и др.

Общият извод е, че интензивността на миграционния поток през България през 2018 г. се е запазила относително устойчива в сравнение с 2017 г. Очевидно, мерките по охрана на

границите на България и спиране на притока на нелегални мигранти не дават съществен резултат, като трафикът по нелегалните канали продължава с неизменна ефективност. Контролът върху напусналите домовете за настаняване е крайно занижен.

Няма промяна в рисковете и заплахите за националната сигурност на България, свързани с миграцията. В същото време, тяхното съществуване е напълно реално – доказателство за това е разкритата в началото на януари 2019 г. нелегална клетка, снабдявала с финансови и материални средства на терористични организации, действащи в Сирия.

Няма признаци, които да позволяват да се очаква, че през 2019 г. ще настъпят съществени промени в миграционната обстановка по отношение на България. Разбира се, такива не са изключени, но те биха били по-скоро свързани с развитието на ситуацията (конфликтите) в Близкия Изток и Северна Африка.

Договорът от Аахен (22 януари 2019 година)

*56 години след подписването на Елисейския договор, Франция и Германия подписаха нов двустранен договор за приятелство. Този акт бе извършен в Аахен, понастоящем град в западната германска провинция Северен Рейн-Вестфалия. Очевидно **градът за това събитие не бе избран случайно**, като се има предвид сложната му история и преминаването му през различни исторически периоди ту в германски, ту във френски ръце.*

Преди 12 века Карл Велики го провъзгласява за негова столица на земите, северно от Алпите, и го превръща в духовен и интелектуален център на империята. Аахен се счита и за мястото, откъдето стартира културното обновление, останало в историята като Възраждането на Каролингите. Индиректно историята на града подсказва и намеренията на съвременните ръководители на днешна Германия и Франция да подсилят мощта си в ЕС и да укрепят лидерските си позиции.

* * *

Новият договор не замества Елисейския договор от 1963 г., а го актуализира като се вземат предвид приключената епоха на съперничество и военни конфликти, и постигнатата през годините висока степен на партньорство и сътрудничество между двете страни.

Договорът от Аахен дава възможност на Франция и Германия да изготвят общи позиции по важните въпроси в ЕС и да действат като единна сила в ООН. През 2019 г. двете страни ще председателстват една след друга Съвета за сигурност на ООН, като намеренията са по важните теми от световно значение да бъде формирана единна позиция. **Целта на договора е двустранното и европейското сътрудничество.** В основата му са поставени животът и бъдещето на гражданите, а поддържането на многостранно сътрудничество е съобразено с ценности и правила.

Договорът обхваща практически всички сфери на политическия живот като се започне от формиране на общи позиции по въпросите на външната политика и се завърши с вътрешната сигурност. Ясно са заявени и намеренията за **по-нататъшно укрепване на ЕС като самостоятелна военна сила**, която да е в състояние да действа автономно. **Без изрично да е написано в текста, очакванията са, че именно Германия и Франция ще упражняват лидерската роля в съюза**, особено след предстоящото излизане на Обединеното Кралство от ЕС.

Германският канцлер Ангела Меркел и френският президент Мануел Макрон виждат в британското напускане на Евросъюза възможност за реализиране на политиката на защита на либералните ценности и противопоставяне на

нарастващия популизъм и национализъм в европейските страни.

Договорът отделя сериозно място на **създаването на общо икономическо пространство**, френско-германска „икономическа зона“, в която да отпаднат бюрократичните препятствия пред бизнеса. Начертават се **по-нататъшни усилия по пътната карта за еврозоната и хармонизирането на корпоративния данък**. 10 независими експерти ще бъдат привлечени в прилагането на конкретни мерки това намерение да стане реалност.

Разпоредби на договора дават път на **сближаване в областта на изучаване на езика на другата страна** и намеренията в тази област да бъде създаден френско-германски университет. Предвижда се **разширяване на възможностите за мобилност** чрез взаимно признаване валидността на издадените в съответните страни дипломи за завършено образование и професионална квалификация. Набелязват се също така планове за **по-тясно трансгранично сътрудничество и по-широко „двуезичие“** от двете страни.

Договорът предвижда по-нататъшни стъпки към **укрепване и развитие на военните способности**, с които разполага ЕС, съгласуване на **обща инвестиции във военната област**. Очакванията са, че по този начин ще бъдат осигурени военни способности, които към момента липсват или са недостатъчно развити, за да позволят самостоятелно използване на европейски сили в бъдеще операции. С договора ще се поощрява създаването на общи стандартни процедури във въоръжените сили на двете страни, сближаване на общите доктрини и

концепции. Задълбочаването на военното сътрудничество ще продължи чрез развитие на изградените през 90-те години на миналия век съвместни военни структури, дислоцирани на френско-германската граница. Двустранното сътрудничество започна с изграждането на френско-германската пехотна бригада, която през 1989 г. постави началото на смесените двунационални военни формирования. Бригадата е дислоцирана в 4 бази в Германия и 3 във Франция, и наброява около 6 хиляди души личен състав. Командните структури, щабните елементи, подразделенията за осигуряване, в т.ч. батальонът за логистично осигуряване, са формирани на смесен принцип, с участието на военнослужещи от двете страни, а бойните батальони са изградени на

национален принцип. Основните бойни системи въоръжение в смесената френско-германска бригада са еднакви, а снаряжението се различава в зависимост от това, от коя страна е личният състав. Независимо че досега френско-германската бригада не е участвала във военни операции, опитът от нейното формиране и съвместна подготовка се предвижда да бъде използван при по-нататъшното сътрудничество, предвидено по договора от Аахен.

Новият договор дава път и на **мащабни съвместни програми като създаването на самолет на бъдещето**, а по думите на германския канцлер Ангела Меркел **той е стъпка към създаването на европейска армия**.

ОПОЗИЦИЯ СРЕЩУ ДОГОВОРА

Независимо от заявените чрез договора от Аахен намерения на Германия и Франция да съдействат за по-нататъшното укрепване и интеграция на страните от ЕС, **от страна на страни-членки на ЕС и отделни политици, както и от политици от опозицията в двете страни прозвучаха критични бележки по неговите цели и намерения.**

И в момента страни-членки (основно от Централна и Източна Европа) считат, че **Германия и Франция разполагат с твърде голяма власт и тежест при вземане на общи решения в ЕС.** Съвсем пресен пример е отказът на тези страни да приемат лидерската роля на двете страни по отношение на миграционния поток и политиката на ЕС по справянето с миграцията.

Представители на източноевропейски страни видяха в това засилено сътрудничество между двете големи европейски страни **опит за създаване на мини-ЕС, който ще е поредната стъпка за отдалечаването на богатите от бедните страни в ЕС, след въвеждането на ограниченията на Шенген и еврозоната. Тежестта на населението на двете страни (общо около 150 млн. души, или около 30 % от населението на ЕС) би дала отражение при вземането на общите решения в ЕС и същевременно ще отслабне ролята на страни по-малки страни, чиято дума съвсем няма да се чува.**

По време на посещението си в Полша, съвпаднало в подписването на договора

в Аахен, италианският министър на вътрешните работи (от дясна партия) **Матео Салвини заяви, че е „време да се противопоставим на френско-германската ос с италианско-полска ос“.** Целта му е да бъде оспорена лидерската роля на Германия и Франция в ЕС чрез евентуален евроскептичен съюз.

Италианският министър-председател Джузепе Конте счита, че подписването на Договора от Аахен е знак, че „те (Германия и Франция) мислят само за собствените си национални интереси“. Конте подчертава, че в тази ситуация **Италия няма да стои безучастна**, нито „ще седне на масата да подписва решения, взети от други“. Конте подозира и, че **установяването на толкова близко сътрудничество между Германия и Франция по отношение на ООН е явна заявка на искане за преструктуриране на Съвета за сигурност на ООН и осигуряване на място на Германия сред постоянните членки на съвета.**

Прогнозата на Алън Мендоза, изпълнителен директор на „Henry Jackson Society“ (Кеймбридж), е, че ако целите на Аахенският договор бъдат постигнати, това неминуемо ще доведе до разделяне на ЕС на две. Причината е, че страните от Еврозоната и тези извън нея ще вървят по различни пътища по отношение на фундаменталния въпрос, касаещ суверенитета.

Във Франция сериозни обструкции бяха изразени от лидерката на крайната

десница **Марин Льо Пен**, която обвини Макрон, че отивайки в Аахен **ще „унищожи по същество онова, което генерал Дьо Гол постигна**, т.е. вкара Франция в първа лига (т.е. в групата на великите държави)".

Френски **евродепутат националист** спекулира публично като съобщи, че съгласно договора **„Франция ще отстъпи на Германия граничните области Елзас и Лотарингия**, и там немският език ще стане официален“.

Лидерът на голистката евроскептична националистическа партия „Стани, Франция“ („Debout La France!“) Никола Дюпон-Енян заяви, че по всичко личи, че договорът ще бъде претекст за **подчиняване на Франция от Германия**. В критиките си към подписания Договор в Аахен той откроява **три основни момента**:

1. Въпреки че Франция е в криза на демокрацията, а президентът Макрон призовава за обществен дебат с участието на гражданите, **френско-немският договор е преговорен от Макрон без да бъдат консултирани нито гражданите, нито парламента, нито Конституционния съвет** – независимо, че с него се поставят под съмнение значителни елементи на националния суверенитет.

2. Съдържанието на договора включва много моменти, които на практика **предполагат Франция да сподели с Германия свои суверенни сили (възможности) и прерогативи**:

- в **отбранителната сфера** Германия ще се възползва от военните възможности

на Франция – 5-тата по сила армия, способностите за ядрено възпиране и др.;

- в **дипломатическата сфера** Франция предлага на Германия третата по големина дипломатическа мрежа (след САЩ и Китай), покриваща целия свят;
- Франция предоставя на Германия **индиректен достъп до СС на ООН** – посредством координиране на позициите и съвместни решения;

- **Франция приема за свой дипло - матически приоритет предоставянето на Германия на постоянно място в СС на ООН**.

3. **Недостатъчна реципрочност, в ущърб на Франция**. Германия се възползва от силата на Франция в отбранителната и дипломатическата сфера без реално да предоставя на Франция нещо съществено.

Поради тези три причини, по мнение на Никола Дюпон-Енян, **договорът реално не е за френско-германско сътрудничество, а за подчиняването на Франция на Германия**. „Реално, този едностранчив договор е обида за приятелските отношения, които Франция трябва да поддържа с Германия. Отстъпките, направени от Франция на Германия, без компенсации, са истински акт на предателство“.

В Германия Алтернатива за Германия (AfD) декларира същото отношение към договора, но с „обратен знак“. Лидерите на партията Александер Гауланд и Алис Вайдел разпространиха декларация, в която се казва, че **„Договорът от Аахен е стъпка в погрешната посока. Под маската на европейското**

сътрудничество, договорът е резултат на френските интереси за трансфериране и преразпределение на немската мощ, във вреда на немските данъкоплатци. Той също така ще създаде специални френско-немски отношения, които ще отблъснат Германия от другите европейски страни.“

По думите на Гауланд, **Макрон не може да поддържа реда в собствената си страна** (предвид неспиращите протести), а този „неуспешен президент налага визии за бъдещето на Германия“.

„Едни специални германско-френски отношения само ще ни отдалечат от останалите европейци. Това торпилира точно същите европейски помисли, на които г-жа Меркел и г-н Макрон толкова интимно се позовават. Те изглежда подозират, че този ЕС ще се дезинтегрира в настоящата му форма“, казва още той.

Според Вайдел, **договорът е неприемливо подчиняване на един избран канцлер на един бедстващ президент**, а също и, че:

- **Макрон получава това, което иска** – Германия се задължава да задълбочава икономическия и монетарен съюз – т.е.

да трансферира и преразпределя богатството си;

- **на Макрон му се обещава по-добър и по-бърз достъп до парите на немските данъкоплатци** за да може да продължава своята инфлационна политика и да субсидира изпълнението на предизборните си обещания. Той вече има разработени планове как да стане това и е получил овациите на немските традиционни партии;

- **Франция ще е печеливша и от засилването на сътрудничеството между въоръжените сили** за нуждите на съвместните операции и консолидирането на европейската отбранителна промишленост – „чл.4 на договора отваря вратата за нови спорни развързвания зад граница – в Африка и за по-нататъшно разпродаване на германска технология под чадъра на доминираните от Франция джойнт-венчъри“;

- мистерия е дали договорът ще бъде от полза на Германия в общоевропейски план, но **„Това споразумение разширява пропастта с онези държави-членки на ЕС, които не желаят една френско-немска „европейска супер-държава“.** Следователно, **договорът от Аахен е не само излишен, но и контрапродуктивен“.**

* * *

Така или иначе, независимо от съмненията и подозренията на политици и страни-членки от ЕС относно целите му, Договорът от Аахен е факт. В каква степен ще бъдат постигнати заложените цели и намерения в него, и как ще повлияе на по-нататъшния ход на развитие на ЕС, ще покаже бъдещето.

Материалите в този бюлетин може да бъдат копирани само за лично ползване, в тяхната цялост и без каквито и да било промени в съдържанието им. Те са защитени от авторското право и използването им с комерсиални цели е забранено. По въпроси относно използването им, моля вижте раздела „Условия за ползване“ на уеб-страницата на ЦИОС.

© Design MarS

ЦИОС

